

บทที่ 4

วิเคราะห์โครงสร้างเศรษฐกิจ ประชากร และสังคม

4.1 ลักษณะ เศรษฐกิจทั่วไปของภาคตะวันออกเฉียง

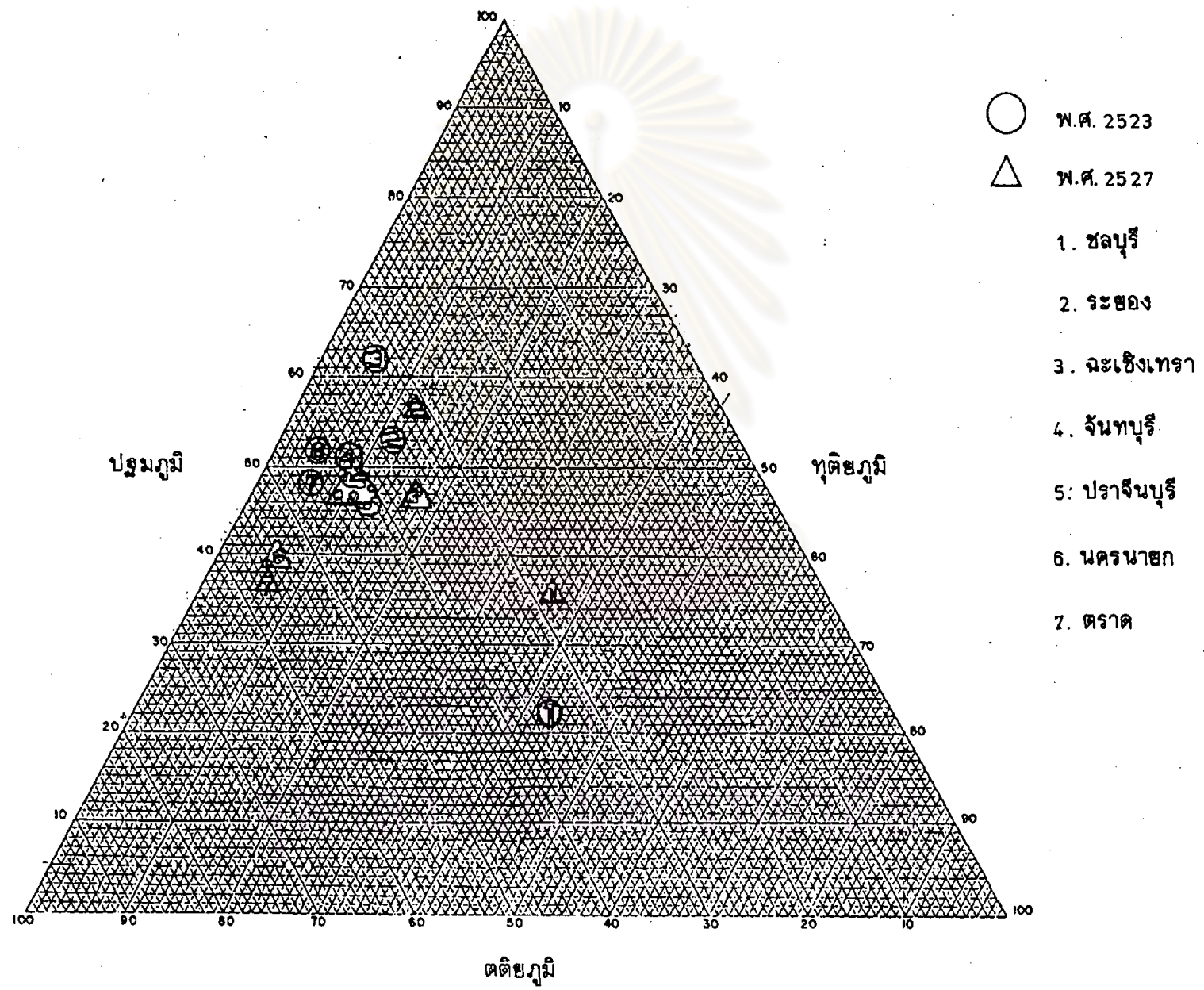
ในปี พ.ศ. 2527 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมถึง 40,666.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.2 ของประเทศ ขณะที่มีประชากรเพียงร้อยละ 6.3 ของประเทศและอัตราเพิ่มเฉลี่ยของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาค เท่ากับร้อยละ 5.3 ต่อปี สูงกว่าอัตราเพิ่มเฉลี่ยของประเทศซึ่งเท่ากับร้อยละ 4.9 ต่อปี นอกจากนี้ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวสูงถึง 10,879 บาทต่อคนต่อปี สูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรซึ่งเท่ากับ 7,181 บาทต่อคนต่อปี

เศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือขึ้นอยู่กับการผลิตสาขาอุตสาหกรรม การค้าและบริการ และเกษตรกรรม ปี 2527 มีสัดส่วนเท่ากับ 43.5, 30.2 และ 26.3 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตามลำดับ การอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญที่สุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจังหวัดชลบุรีมีมูลค่าผลิตภัณฑ์สาขาอุตสาหกรรมสูงสุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มูลค่า 5,123.4 ล้านบาท หรือร้อยละ 28.9 ของมูลค่าผลิตสาขาอุตสาหกรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือ ฉะเชิงเทรา และระยอง (แผนภูมิรูปที่ 4.1)

ปี 2527 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมูลค่ารวมกัน 40,666.7 ล้านบาท (ราคาคงที่ปี 2515) โดยจังหวัดชลบุรีมีมูลค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 34.7 ของภาค และจังหวัดนครนายกมีมูลค่าต่ำสุดคือร้อยละ 2.5 ของภาค

สำหรับจังหวัดจันทบุรีปี 2527 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม 2,286.0 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.6 ของภาค ประชากรในจังหวัดมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 6,263 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1.7 เท่า และต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรทั้งประเทศ 1.1 เท่า

รูปที่ 4.1 เปรียบเทียบโครงสร้างทางเศรษฐกิจรายจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2523 และ พ.ศ. 2527

อนึ่ง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง เศรษฐกิจของภาคตะวันออก สรุปได้ว่าแม้ว่าการผลิตขั้นปฐมภูมิจะยังคง เป็นสาขาการผลิตหลักของภาคและจังหวัด แต่จะลดความสำคัญลง ขณะที่การผลิตด้านอุตสาหกรรมและบริการจะ เพิ่มความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตสาขาอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี และระยองจะทวีบทบาทและความสำคัญมากยิ่งขึ้น เมื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) สำเร็จเรียบร้อยแล้ว

4.2 โครงสร้างการผลิตและการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี

เศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี ขึ้นอยู่กับการผลิตสาขาเกษตรกรรม การค้า และบริการ และอุตสาหกรรม ปี 2527 มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 47.0, 43.4 และ 9.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดตามลำดับ เห็นได้ว่าการเกษตรกรรมเป็นสาขาการผลิตที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลไกกรรมมีมูลค่าการผลิตสูงถึง 855.2 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 79.6 ของมูลค่าการผลิตสาขาเกษตรกรรมทั้งหมด (ตารางที่ 4.1)

มูลค่าการผลิตสาขาเกษตรกรรมของจังหวัดจันทบุรี ปี 2527 มีมูลค่า 1,074.3 ล้านบาทหรือร้อยละ 10.0 ของมูลค่าการผลิตสาขาเกษตรกรรมภาคตะวันออก (ตารางที่ 4.2) อัตราการเพิ่มมูลค่าการผลิตสาขา เกษตรกรรม เฉลี่ยต่อปีของจังหวัดจันทบุรีร้อยละ +1.00 ซึ่งเป็นอัตราการเพิ่ม เฉลี่ยต่อปีต่ำที่สุด เมื่อ เปรียบ เทียบกับอัตราการเพิ่มมูลค่าการผลิตสาขาอุตสาหกรรม และสาขาการค้าและบริการ กล่าวคือสาขาอุตสาหกรรมมีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยต่อปีร้อยละ +1.27 สาขาการค้าและบริการเพิ่มโดย เฉลี่ยต่อปีร้อยละ +1.04 จะเห็นว่าการผลิตสาขา อุตสาหกรรมมีอัตราเพิ่ม เฉลี่ยต่อปีสูงกว่าการผลิตสาขาอื่น ๆ ในจังหวัดจันทบุรี

สำหรับอัตราการเพิ่ม เฉลี่ยต่อปีสาขา เกษตรกรรม พบว่ามีเพียงด้านกลไกกรรม เท่านั้นที่มีอัตราการผลิตเพิ่มขึ้นคือร้อยละ +1.03 นอกนั้นมีอัตราลดลงทั้งสิ้น โดยประมวงมีอัตราลดลงมากที่สุด เมื่อ เปรียบ เทียบกับทุกสาขาการผลิต กล่าวคือมีอัตราการผลิตลดลงโดย เฉลี่ยต่อปีร้อยละ -0.97 ปศุสัตว์มีอัตราเฉลี่ยลดลงร้อยละ -0.95 ประมงอัตราลดลง เฉลี่ยต่อปีร้อยละ -0.54

จะเห็นว่าแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง เศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี *แม้การเกษตรกรรมจะยังเป็นสาขาการผลิตหลักของจังหวัด แต่การผลิตด้านอุตสาหกรรมและการค้า

ตารางที่ 4.1 แสดงอัตราการเปลี่ยนแปลงรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดจันทบุรี

พ.ศ. 2523 - พ.ศ. 2527 (ตามราคาคงที่ ปี 2515)

หน่วย : ล้านบาท

สาขาการผลิต	ปี 2523	ปี 2524	ปี 2525	ปี 2526	ปี 2527	อัตราการเพิ่ม โดยเฉลี่ยต่อปี
1. เกษตรกรรม	1,069.8	1,220.3	1,166.1	1,032.3	1,074.3	+1.00
กสิกรรม	753.6	957.0	937.5	791.8	855.2	+1.03
ปศุสัตว์	86.2	70.9	72.1	69.2	71.3	-0.96
ประมง	156.2	153.9	109.6	133.7	141.3	-0.97
ป่าไม้	73.8	38.5	46.9	37.6	6.5	-0.54*
2. อุตสาหกรรม	173.4	166.4	172.8	203.0	220.2	+1.27
เหมืองแร่	9.3	9.1	7.1	8.7	10.2	+1.02
อุตสาหกรรม	62.4	60.3	65.5	69.4	73.1	+1.04
ก่อสร้าง	67.8	57.2	57.5	78.4	86.5	+1.06
ไฟฟ้าและประปา	33.9	39.8	42.7	46.5	50.4	+1.10*
3. การค้าและบริการ	841.4	915.5	1,002.7	947.8	991.5	+1.04
การคมนาคมขนส่ง	138.6	135.9	160.8	72.5	78.0	-0.86
การค้าปลีก-ค้าส่ง	351.6	380.8	408.1	390.4	407.4	+1.04
การธนาคาร	83.6	101.2	120.4	139.1	150.3	+1.16
ที่อยู่อาศัย	32.9	34.8	36.6	40.4	41.5	+1.06
บริหาร	71.5	76.3	80.2	84.9	82.6	+1.04
บริการ	163.2	186.5	196.6	220.5	231.7	+1.09
รวม	2,084.6	2,302.2	2,341.6	2,183.1	2,286.0	+1.02

ตารางที่ 4.2 แสดงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออก พ.ศ. 2523 และพ.ศ. 2527 จำแนกลำดับขั้นการผลิต (ราคาคงที่ปี 2515)

หน่วย : ล้านบาท

จังหวัด	ลำดับขั้นการผลิต											
	พ.ศ. 2523						พ.ศ. 2527					
	ขั้นปฐมภูมิ		ขั้นทุติยภูมิ		ขั้นตติยภูมิ		ขั้นปฐมภูมิ		ขั้นทุติยภูมิ		ขั้นตติยภูมิ	
	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ	มูลค่า	ร้อยละ
ชลบุรี	1,902.0	21.7	3,774.3	43.0	3,096.5	35.3	5,087.5	36.0	5,123.4	36.3	3,914.0	27.7
ระยอง	1,091.4	52.4	245.7	11.8	744.1	35.8	2,045.8	58.5	448.4	12.8	1,003.2	28.7
ฉะเชิงเทรา	1,853.6	62.1	167.1	5.6	961.4	32.3	1,538.3	46.2	583.7	17.5	1,207.5	36.3
จันทบุรี	1,069.8	51.3	173.4	8.3	841.4	40.4	1,074.3	47.0	220.2	9.6	991.5	43.4
ปราจีนบุรี	1,202.6	45.4	340.3	12.8	1,105.6	41.8	1,740.2	47.7	353.0	9.7	1,552.8	42.6
นครนายก	501.9	51.6	46.6	4.8	424.0	43.6	409.8	39.7	64.1	6.2	557.7	54.1
ตราด	453.0	48.2	52.3	5.6	433.8	46.2	476.8	37.5	89.5	7.0	705.3	55.5
ภาคตะวันออก	8,853.6	27.6	13,932.4	43.4	9,315.7	29.0	10,705.3	26.3	17,696.9	43.5	12,264.5	30.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การบริการจะ เพิ่มความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตสาขาอุตสาหกรรมซึ่งมีแนวโน้มการเพิ่มมูลค่าการผลิตสูงกว่าการผลิตสาขาอื่น ๆ

4.3 สภาพเศรษฐกิจของพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี

จากรายงานสำมะโนประชากรการเกษตร 2521 พื้นที่ด้านชายทะเล จังหวัดจันทบุรีมีเนื้อที่ถือครองประมาณ 426,992 ไร่ โดยอำเภอท่าใหม่มีจำนวนผู้ถือครองและเนื้อที่ถือครองมากที่สุดในเขตพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีคือประมาณ 253,831 ไร่ แบ่งเป็นเนื้อที่ถือครองที่ปลูกพืชประเภทเดียว 134,910 ไร่ และเนื้อที่ถือครองที่ปลูกพืชมากกว่าหนึ่งประเภท 118,366 ไร่ เนื้อที่ถือครองที่ไม่ได้ปลูกพืชมีเพียง 555 ไร่ อำเภอท่าใหม่เป็นฐานการผลิตทางเกษตรกรรมที่สำคัญที่สุดของพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี เป็นพื้นที่ปลูกพืชยืนต้นมากที่สุด ประชาชน 101,497 ไร่ รองลงมาคือปลูกพืชไร่ 85,684 ไร่ สำหรับข้าวปลูกเพียง 36,883 ไร่ สำหรับเนื้อที่ถือครองที่ปลูกพืชมากกว่าหนึ่งประเภทเป็นการปลูกข้าวและพืชอื่นมากที่สุดคือประมาณ 65,767 ไร่

รองลงมาคืออำเภอขลุง มีพื้นที่ถือครองประมาณ 76,598 ไร่ ซึ่งใช้ในการปลูกพืชยืนต้นประมาณ 44,290 ไร่ และปลูกข้าว 15,068 ไร่ ปลูกพืชไร่หรือพืชผักเพียง 6,034 ไร่

อำเภอเมือง มีพื้นที่ถือครอง 57,387 ไร่ ปลูกพืชยืนต้น 39,090 ไร่ ปลูกข้าว 11,393 ไร่ อำเภอแหลมสิงห์ มีพื้นที่ถือครอง 40,176 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกข้าวมากถึง 29,544 ไร่ (ตารางที่ 4.3 และ 4.4)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการถือครองพื้นที่ทำกินเฉลี่ยต่อครอบครัวแล้วพบว่าอำเภอแหลมสิงห์มีพื้นที่นาขนาดที่ทำกินเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงที่สุดคือ 16.4 ไร่ อำเภอท่าใหม่มีพื้นที่สวนขนาดที่ทำกินเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงที่สุดคือ 9.1 ไร่ และมีพื้นที่ไร่ขนาดที่ทำกินเฉลี่ยต่อครอบครัวสูงที่สุดคือ 9.7 ไร่ (ตารางที่ 4.5)

อนึ่ง อำเภอแหลมสิงห์มีความแตกต่างของการถือครองพื้นที่ทำกินสูงที่สุดคือ 12.4 ไร่ต่อครอบครัว อำเภอท่าใหม่มีความแตกต่างของการถือครองพื้นที่ทำกินน้อยที่สุดคือ 10.7 ไร่ต่อครอบครัว (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.3 แสดงเนื้อที่ของที่ดินที่ถือครอง จำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์ในที่ดินถือครองรายอำเภอ พื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี ปี 2521

เนื้อที่ : ไร่

อำเภอ	เนื้อที่ถือครองทั้งสิ้น	เนื้อที่ถือครองที่ปลูกพืชประเภทเดียว				เนื้อที่ถือครองที่ปลูกพืชมากกว่าหนึ่งประเภท			เนื้อที่ถือครองที่มิได้ปลูกพืช
		รวม	ปลูกข้าว	ปลูกพืชไร่/พืชผล	ปลูกพืชยืนต้น	รวม	ปลูกข้าวและพืชอื่น	ปลูกพืชอื่น	
อ. เมืองจันทบุรี	57,387	40,081	5,746	647	33,688	17,229	12,043	5,186	77
ขลุง	75,598	45,647	7,319	2,025	36,303	29,784	20,105	9,679	167
ท่าใหม่	253,831	134,910	12,251	56,509	66,150	118,366	65,767	52,599	555
แหลมสิงห์	40,176	28,788	22,652	172	5,964	11,220	10,427	793	168
	426,992	249,426	47,968	59,353	196,105	176,599	108,342	68,257	967

ที่มา : รายงานสำมะโนประชากรการเกษตรปี 2521 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.4 แสดงเนื้อที่ที่ถือครอง จำแนกตามลักษณะพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ในที่ถือครองรายอำเภอ พื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ปี 2521

(เนื้อที่เป็นไร่)

อำเภอ	เนื้อที่ถือครองทั้งสิ้น	เนื้อที่				
		ปลูกข้าว	ปลูกพืชไร่/พืชผัก	ปลูกพืชยืนต้น	ป่าหรือทุ่งหญ้า	อื่น ๆ
อ. เมือง	57,387	11,393	2,291	39,090	3,970	643
ขลุง	75,598	15,068	6,034	44,290	8,224	1,982
ท่าใหม่	253,831	36,883	85,684	101,497	24,008	5,759
แหลมสิงห์	40,176	29,544	676	7,709	1,211	1,036
รวม	426,992	92,888	94,685	192,586	37,413	9,420

ที่มา : รายงานสำมะโนประชากรการเกษตรปี 2521 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 แสดงความแตกต่างของการถือครองพื้นที่ทำกินสำหรับการกสิกรรมในระหว่าง
อำเภอ

เนื้อที่ : ไร่

ประเภท	อำเภอขลุง	อำเภอท่าใหม่	อำเภอแหลมสิงห์	อำเภอเมือง
พื้นที่นา :				
ขนาดที่ทำกินเฉลี่ย				
ต่อครอบครัว	13.9	12.2	16.4*	14.8
พื้นที่สวน :				
ขนาดที่ทำกินเฉลี่ย				
ต่อครอบครัว	7.7	9.1*	4.6	8.4
พื้นที่ไร่ :				
ขนาดที่ทำกินเฉลี่ย				
ต่อครอบครัว	-	9.7*	2.3	5.6

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.6 แสดงความแตกต่างของการถือครองพื้นที่ทำกินในระหว่างอำเภอ

ข้อมูล	อำเภอขลุง	อำเภอท่าใหม่	อำเภอแหลมสิงห์	อำเภอเมือง
ขนาดที่ทำกินต่อ				
ครอบครัว	10.9	10.7	12.4*	12.2

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

4.3.1 เกษตรกรรม

พืชเศรษฐกิจที่เกษตรกรทำการเพาะปลูกในปัจจุบัน ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง พริกไทย เงาะ ทุเรียน มังคุด และยางพารา สำหรับพริกไทยในเขตอำเภอท่าใหม่มีแนวโน้มที่เกษตรกรจะขยายการผลิตสูงขึ้น เพราะมีตลาดกว้างพอสมควร ได้ราคาดีและสามารถเก็บผลผลิตไว้ได้นาน

รายได้สุทธิจากการผลิตพืช ซึ่งเป็นรายได้ที่หักต้นทุนการผลิตออกแล้ว จากการเฉลี่ยรายได้จากผลผลิตพืช (บาทต่อไร่) พบว่าพริกไทยทำรายได้สูงสุดคือประมาณ 5,150 บาทต่อไร่ รองลงมาคือ พริกผลไม้ได้แก่ เงาะ มังคุด ทุเรียน และยางพารา สำหรับข้าวทำรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อไร่เพียงไร่ละประมาณ 570 บาท

สำหรับต้นทุนการผลิตนั้นสอดคล้องกับรายได้สุทธิ พริกไทยใช้ต้นทุนการผลิตสูงสุดคือประมาณ 9,785 บาทต่อไร่ รองลงมาได้แก่ ผลไม้ ยางพารา และข้าว ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากรายได้สุทธิของการเพาะปลูกต่อไร่ พบว่าพืชเศรษฐกิจที่ควรส่งเสริมพัฒนาได้แก่ พริกไทย ผลไม้ ยางพารา และข้าว ตามลำดับ

อนึ่ง เพื่อเพิ่มผลผลิตและรายได้จากเกษตรกรรม ควรเร่งดำเนินการพัฒนาดิน และปรับปรุงวิธีการปลูกพืชเพื่อให้ผลผลิตที่ดีและซีปริมาณมากที่สุด เท่าที่พื้นที่เพาะปลูกมีอยู่จำกัด

สำหรับตลาดพืชผลของเกษตรกรในจังหวัดจันทบุรีนั้น ข้าวและพืชไร่ไม่ประสบปัญหาในการจำหน่ายมากนัก แต่ผลผลิตประเภทผลไม้ เกษตรกรมักประสบปัญหาในด้านราคา โดยถูกกดราคาและถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากมีระยะเวลาเก็บรักษาสั้นมาก เกษตรกรต้องขายผลผลิตให้หมดในเวลาอันรวดเร็วเพื่อลดความสูญเสียคุณภาพของผลผลิตให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ตลาดรวมผลไม้มีกระจายอยู่ทั่วจังหวัดจันทบุรี เช่น อำเภอเมืองที่ตำบลพลี อำเภوتاใหม่ที่ตำบลเนินสูง อำเภอขลุง เกษตรกรจะนำผลผลิตเข้ามาจำหน่ายในเขตอำเภอเมืองตำบลพลี เป็นต้น

ผู้ค้าผลผลิตพืชนั้น ข้าวเปลือกเจ้าเป็นผลผลิตพืชที่มีผู้ค้ามากที่สุด โดยเฉพาะอำเภอแหลมสิงห์มีผู้ค้าข้าวเปลือกมากที่สุดคือประมาณ 19 ราย สำหรับผู้ค้ายางพารามีประจำ

อยู่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอท่าใหม่ และอำเภอขลุง รวมกันประมาณ 27 ราย ผู้ค้าผลไม้ในส่วนใหญ่ชาวสวนจะนำมาขายเอง แต่ก็มีผู้ค้าผลไม้ประมาณ 24 ราย โดยอยู่ในเขตอำเภอท่าใหม่ประมาณ 18 ราย อำเภอเมือง 5 ราย และอำเภอขลุง 1 ราย

โรงงานแปรรูปผลผลิตพืชสวนใหญ่จะเป็นโรงสีข้าว อำเภอท่าใหม่เป็นอำเภอที่มีโรงสีขนาดเล็กมากที่สุดประมาณ 28 แห่ง และอำเภอเมืองมีเพียง 2 แห่งเท่านั้น สำหรับโรงสีขนาดกลางมีอยู่ในเขตอำเภอแหลมงสิงห์ 5 แห่ง อำเภอขลุง 5 แห่ง อำเภอท่าใหม่ 1 แห่ง และอำเภอเมือง 14 แห่ง ส่วนโรงสีขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองแห่งเดียวมีอยู่ 2 โรงสี สำหรับการแปรรูปยางพาราในเกษตรกรที่มีอาชีพทางนี้จะทำการแปรรูปเป็นยางแผ่นในลักษณะอุตสาหกรรมในครอบครัว

สำหรับเนื้อที่การเพาะปลูก ข้าวมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุดคือประมาณ 125.64 กม.² ผลไม้ประมาณ 34.13 กม.² ยางพาราประมาณ 17.03 กม.² พืชไร่ประมาณ 16.42 กม.² มะพร้าวมีพื้นที่เพาะปลูกเพียง 7.5 กม.² สำหรับมูลค่าผลผลิตสาขาการเกษตรปี 2523 ข้าวมีมูลค่าผลผลิตมากที่สุดคือ 73.9 ล้านบาท หรือร้อยละ 44.6 ของมูลค่าผลผลิตภาคเกษตรกรรม รองลงมาได้แก่ ผลไม้มูลค่าผลผลิต 67.7 ล้านบาท หรือร้อยละ 40.6 ของมูลค่าผลผลิตภาคเกษตรกรรม สำหรับยางพารามีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าพืชไร่เล็กน้อย แต่มีมูลค่าผลผลิตน้อยกว่าพืชไร่มากคือ ยางพารามีมูลค่าผลผลิตเพียง 5.8 ล้านบาท ในขณะที่พืชไร่มีมูลค่าผลผลิตถึง 12.2 ล้านบาท ส่วนมะพร้าวซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกน้อยที่สุดนั้น มีมูลค่าผลผลิตถึง 6.64 ล้านบาท ใกล้เคียงกับมูลค่าผลผลิตของยางพารา (ตารางที่ 4.7) ประชากรชายได้เฉลี่ยต่อครอบครัว 27,026.30 บาท หรือรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลประมาณ 5,405 บาท ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของจังหวัดจันทบุรีซึ่งเท่ากับ 6,263 บาท (ตารางที่ 4.8)

เมื่อพิจารณาจากมูลค่าผลผลิตเปรียบเทียบกับพื้นที่เพาะปลูก พบว่าการผลิตสาขาการเกษตรของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีในปัจจุบันขึ้นอยู่กับข้าวและผลไม้เป็นสำคัญ รองลงมาได้แก่ พืชไร่ และมะพร้าว สำหรับยางพารานั้นแม้จะมีพื้นที่เพาะปลูกมาก แต่ให้มูลค่าผลผลิตน้อย เมื่อเปรียบเทียบระหว่างข้าวกับผลไม้ ปรากฏว่าผลไม้มีมูลค่าผลผลิตใกล้เคียงกับมูลค่าผลผลิตของข้าว ทั้ง ๆ ที่ข้าวมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าผลไม้ประมาณ 3 เท่า

ตารางที่ 4.7 พื้นที่เพาะปลูก ผลผลิต และมูลค่าผลผลิตพืชเศรษฐกิจ พื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2523

อำเภอ	ข้าว			พืชไร่			ผลไม้		
	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต (เกวียน)	มูลค่า ผลผลิต (ล้านบาท)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต	มูลค่า ผลผลิต (ล้านบาท)	พื้นที่ (ไร่)	ผลผลิต	มูลค่า ผลผลิต (ล้านบาท)
เมือง	17,504.9	4,225.3	14.6	662.0		1.0	4,733.2		11.3
ขลุง	8,003.4	2,458.3	8.8	403.9		0.6	4,407.1		20.0
แหลมสิงห์	22,085.0	7,763.8	25.3	306.3		0.8	2,836.7		6.3
ท่าใหม่	30,942.7	7,179.9	25.2	8,893.3		9.8	9,357.7		30.1
รวม	78,536.0	21,627.4	73.9	10,365.5		12.2	21,334.7		67.7

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ต่อ)

อำเภอ	พื้นที่	ยางพารา		มะพร้าว		รวม		
		ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า ผลผลิต (ล้านบาท)	พื้นที่	ผลผลิต (พันผล)	มูลค่า ผลผลิต (ล้านบาท)	พื้นที่ เพาะปลูก	มูลค่า ผลผลิต (ล้านบาท)
เมือง	1,541.5	59.3	0.9	49.4	29.6	0.06	24,491	27.86
ชลุง	592.9	21.3	0.3	98.8	59.3	0.12	13,606.1	50.82
แหลมสิงห์	79.0	3.9	0.1	889.3	533.5	1.07	26,196.3	33.57
ท่าใหม่	8,438.7	301.6	4.5	3,660.1	2,196.1	4.39	81,282.5	73.99
รวม	10,652.1	386.1	5.8	4,897.6	2,818.5	5.64	125,585.9	165.24

ที่มา : สถาบันวิจัยแห่งชาติและเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 รายได้เฉลี่ยและสัมประสิทธิ์ของการแปรผันในรายได้เฉลี่ยของอำเภอต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ชายทะเลจำแนกตามอาชีพ (พ.ศ. 2523)

อาชีพ	อำเภอเมือง		อำเภอท่าใหม่		อำเภอแหลมงสิงห์		อำเภอขลุง		พื้นที่ชายทะเล
	รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)	e.v	รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)/ครัวเรือน	e.v	รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)	e.v	รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)	e.v	รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)
1. ทำนา	8,130.20	0.84	10,486.30	1.69	16,134.50	1.18	9,764.20	0.83	10,348.00
2. ทำสวน	20,802.50	2.44	18,003.10	1.66	19,215.70	1.04	18,559.30	0.94	18,759.80
3. ทำไร่	6,195.70	0.88	9,289.00	1.06	4,457.10	1.06	3,778.70	0.81	8,214.20
4. ประมง	27,121.90	0.83	20,300.70	1.31	99,836.00	3.10	28,170.30	0.85	51,003.50
5. รับจ้าง	30,924.80	1.19	19,911.50	1.07	23,432.70	0.77	21,080.00	0.86	24,177.00
6. รับราชการ	42,471.40	0.86	27,906.70	0.60	31,500.00	0.62	29,166.70	0.22	34,750.30
7. เลี้ยงสัตว์	38,491.00	0.87	6,990.00	0.94	39,284.00	1.15	14,580.00	-	29,311.60
8. เพาะเลี้ยง	13,073.80	0.93	4,850.00	1.13	19,805.20	1.16	17,750.00	-	13,575.10
9. ทอเสื่อ	13,807.10	0.79	10,433.30	0.34	17,120.00	0.61	-	-	14,590.10
10. ค้าขาย	44,096.10	0.99	23,260.00	0.70	50,682.20	1.11	57,936.70	0.78	46,797.30
11. สวนยาง	-	-	18,734.10	1.37	-	-	24,966.70	0.17	19,453.00
เฉลี่ย	20,196.80		15,177.90		37,799.30		24,258.10		27,026.30

ที่มา : จากการสำรวจ

e.v. คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของการแปรผัน (Coefficient of Variation) ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีค่าของความแตกต่างค่อนข้างสูงมาก

ในทุกอำเภอและทุกอาชีพ แสดงว่าในระดับตำบลเองก็มีความแตกต่างของระดับรายได้ค่อนข้างมาก

จากข้อมูลทางด้าน เศรษฐกิจของการ เกษตรกรรมในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัด จันทบุรี พบว่าพืชที่จะทำรายได้ดีให้แก่เกษตรกรมีดังนี้คือ พืชไร่ (พริกไทย) และผลไม้เป็น สำคัญ รองลงมาได้แก่ ยางพารา และข้าว ทั้งนี้หากจะส่งเสริมการเพาะปลูกพืชประเภทใด จะต้องศึกษาควบคู่ไปกับความเหมาะสมของดินและแหล่งน้ำในพื้นที่ด้วย โดยใช้พื้นที่ซึ่งมีอยู่ อย่างจำกัดนี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เช่น เมื่อหมดหน้าน้ำก็ปลูกพืชหมุนเวียน เป็นต้น

4.3.2 การปศุสัตว์

ถึงแม้ที่ดินชายทะเลจะมีสัดส่วนเพียง 12.19% ของพื้นที่จังหวัด แต่ปรากฏ ว่าที่ดินชายทะเลมีจำนวนสัตว์เลี้ยงประเภทต่าง ๆ มากถึงประมาณ 64.9% เมื่อเทียบกับ จำนวนสัตว์เลี้ยงทั้งหมดในจังหวัด โดยเลี้ยงเปิดถึง 135,320 ตัว หรือ 97.2% ของจำนวน เปิดทั้งหมดที่เลี้ยงในจังหวัด ทั้งนี้เพราะพื้นที่ชายทะเลเป็นที่ลุ่มซึ่งเหมาะแก่การเลี้ยงเปิด อำเภอลือสิงห์เลี้ยงเปิดมากที่สุดคือประมาณ 120,842 ตัว หรือ 89.3% ของจำนวนเปิด ทั้งหมดที่เลี้ยงในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี รองลงมาได้แก่ การเลี้ยงไก่ เลี้ยงมากที่สุด อำเภอน้ำใหม่ และอำเภอลือสิงห์ อำเภอน้ำใหม่เลี้ยงไก่มากที่สุดเมื่อเทียบกับอำเภออื่น ๆ ในที่ดินชายทะเลจังหวัดคือประมาณ 15,962 ตัว เลี้ยงเปิดเพียง 6,526 ตัว เกษตรกร ส่วนใหญ่เลี้ยงเปิดไม่เกิน 100 ตัว และผู้เลี้ยงไก่เกิน 200 ตัวมีเพียง 1.2% เท่านั้น สำหรับการเลี้ยงโค กระบือ เป็นการเลี้ยงรายย่อยประมาณ 80% ของผู้เลี้ยง มีโคหรือกระบือไม่เกิน 4 ตัว และส่วนใหญ่ผู้เลี้ยงกระบือ เลี้ยงสุกรไม่เกิน 5 ตัว (ตารางที่ 4.9 และ 4.10)

สำหรับสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงเพื่อการค้าได้แก่ เปิด ไก่ สุกร ซึ่งอำเภอลือสิงห์ เป็นแหล่งผลิตที่สำคัญที่สุด อย่างไรก็ตามสัตว์เลี้ยงเพื่อการค้าทั้ง 3 ประเภทนี้ เลี้ยงกันกระจาย ทั่วไปในพื้นที่ดินชายทะเล

จากสภาพการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ดินชายทะเลประเภทสุกร กระบือ โค เป็น การเลี้ยงรายย่อยในครอบครัว จึงไม่ทำรายได้ให้แก่เกษตรกรเป็นกอบเป็นกำ ทั้ง ๆ ที่เมื่อ พิจารณาจากมูลค่าผลผลิตแล้ว ปรากฏว่าสุกรเป็นสัตว์เลี้ยงที่ทำรายได้สูงสุด แต่ต้องใช้เวลา ในการเลี้ยงดู ในขณะที่การเลี้ยงเปิด ไก่ ใช้ระยะเวลาการเลี้ยงดูสั้นกว่า สำหรับการเลี้ยง เปิด ต้องคำนึงไม่ให้นำลายการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง ทั้งนี้เพราะเปิดกินหอยและกุ้ง ปลา ด้วย

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนสัตว์เลี้ยงประเภทต่าง ๆ ในพื้นที่ชายทะเลเปรียบเทียบกับทั้งจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2523

ประเภทสัตว์เลี้ยง	ทั้งจังหวัด	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)	เขตพื้นที่ชายทะเล	ร้อยละ
โค	2,958	6.00	1,739	58.8
กระบือ	8,903	12.05	4,017	45.1
สุกร	25,097	20.76	14,419	57.4
เป็ด	139,224	3.24	135,320	97.2
ไก่	133,100	1.00	45,401	34.1
รวม	309,282	43.05	200,896	64.9

ที่มา : กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

หมายเหตุ : เกษตรกรเลี้ยงโค กระบือ เพียงรายละไม่เกิน 4 ตัวเป็นส่วนใหญ่

เกษตรกรเลี้ยงสุกร เพียงรายละไม่เกิน 2 ตัวเป็นส่วนใหญ่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.10 จำนวนสัตว์เลี้ยงรายอำเภอในพื้นที่ดินชายทะเล พ.ศ. 2523

ชนิดสัตว์เลี้ยง	อำเภอ				
	เมือง	แหลมสิงห์	ท่าใหม่	ขลุง	รวม
โค	23	8	1,439	269	1,739
สัดส่วนร้อยละต่อพื้นที่ดินชายทะเล	13	0.5	82.7	15.5	100
กระบือ	440	353	2,529	695	4,017
สัดส่วนร้อยละต่อพื้นที่ดินชายทะเล	11.0	8.8	62.9	17.3	100
สุกร	2,716	7,845	2,242	1,616	14,419
สัดส่วนร้อยละต่อพื้นที่ดินชายทะเล	18.8	54.4	15.6	11.2	100
เป็ด	1,903	120,842	6,526	6,049	135,320
สัดส่วนร้อยละต่อพื้นที่ดินชายทะเล	1.4	89.3	4.8	4.5	100
ไก่	9,408	12,077	15,962	7,954	45,401
สัดส่วนร้อยละต่อพื้นที่ดินชายทะเล	20.7	26.6	35.2	17.5	100

ที่มา : กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำหรับการเลี้ยงสัตว์ เมื่อพิจารณาจากมูลค่าผลผลิตแล้ว ควรจะให้การสนับสนุนการเลี้ยงสุกรในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี รองลงมาได้แก่ ไก่และ เป็ด

4.3.3 การประมง

ผลผลิตและรายได้จากการประมงที่สำคัญในเขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี มาจากการประมงน้ำลึก เป็นสำคัญ ปริมาณของสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ลดลงมากตามลำดับ จากปี 2518 ปริมาณสัตว์น้ำเค็มสูงถึง 104,894 ตัน ปี 2522 ลดลงเหลือ 55,102 ตัน ปี 2526 ปริมาณสัตว์น้ำเค็มที่จับได้เหลือเพียง 37,561 ตัน หรือลดลงถึง 68% ของปี 2518 (ตารางที่ 4.11)

สำหรับการเลี้ยงปลาน้ำจืดมีลักษณะการเลี้ยงเป็นบ่อ มีจำนวนและเนื้อที่น้อยมาก ซึ่งในปัจจุบันมีบ่อเลี้ยงปลาเพียง 164 บ่อ เนื้อที่เพียง 45.80 ไร่ เป็นการเลี้ยงรายย่อยอยู่ในระดับเพื่อการยังชีพในครอบครัวเท่านั้น สำหรับฟาร์มเลี้ยงปลา มี 5 บ่อ เนื้อที่ 10.58 ไร่ ผลผลิตและมูลค่าของการเลี้ยงปลาน้ำจืดปี 2526 มีปริมาณเพียง 27.25 ตัน มูลค่า 834,580 บาทเท่านั้น นับว่าการเลี้ยงปลาน้ำจืดในเขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีอยู่ในระดับต่ำมาก

อนึ่ง ปริมาณและมูลค่าของสัตว์น้ำจืดที่จับได้ของจังหวัดจันทบุรีระหว่างปี 2519-2526 ปีปริมาณเพิ่มขึ้นตามลำดับจากปี 2519 ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้ 2,075 ตัน ปี 2526 ปริมาณเพิ่มเป็น 4,770 ตัน หรือเพิ่มขึ้นถึง 230% ของปี 2519 (ตารางที่ 4.12)

การเพาะเลี้ยงชายฝั่งในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมนั้น ในปัจจุบันการเพาะเลี้ยงหอยนางรมเพาะเลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอแหลมสิงห์ ประมาณ 538.30 ไร่ ส่วนการเพาะเลี้ยงกุ้งเพาะเลี้ยงมากที่สุดที่อำเภอขลุง ซึ่งเพาะเลี้ยงเต็มเนื้อที่คือประมาณ 2,115 ไร่

การเพาะเลี้ยงหอยนางรมมีพื้นที่ที่สามารถขยายได้อีกประมาณ 2,000 ไร่ หรือประมาณ 95% ของพื้นที่เพาะเลี้ยงเดิม (ตารางที่ 4.13) สำหรับการเลี้ยงกุ้งมีพื้นที่ที่สามารถขยายได้อีกประมาณ 2,095 ไร่ หรือ 50% ของพื้นที่เพาะเลี้ยงเดิม (ตารางที่ 4.14) นอกจากนี้ยังมีการเพาะเลี้ยงปลากระพงและปูทะเลด้วย (ตารางที่ 4.15 และ 4.16)

ตารางที่ 4.11 ปริมาณของมูลค่าของสัตว์น้ำเค็มที่จับได้ของจังหวัดจันทบุรีระหว่าง พ.ศ. 2518 - พ.ศ. 2526

ปี	ปริมาณ	อัตราการเพิ่ม	มูลค่าโดยประมาณ (ล้านบาท)
2518	104,894	-	315,835.83
2519	85,910	- 18.10	330,409.86
2520	99,400	15.70	414,498.00
2521	72,858	- 26.70	426,437.87
2522	55,102	- 24.37	319,959.16
2523	40,222	- 27.00	233,287.6
2524	41,654	3.56	241,593.2
2525	32,468	- 22.05	188,314.4
2526	37,561	15.68	217,853.8
เฉลี่ย	63,341	- 39.61	298,687.7

ที่มา : กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.12 ปริมาณและมูลค่าของสัตว์น้ำจืดที่จับได้ของจังหวัดจันทบุรีระหว่าง พ.ศ. 2519 - พ.ศ. 2526

ปี	ปริมาณ	อัตราการเพิ่ม	มูลค่าโดยประมาณ (พันบาท)
2519	2,075	-	57,062.5
2520	2,530	21.9	69,575.0
2521	2,904	14.8	79,860.0
2522	2,687	- 7.5	73,892.5
2523	3,830	42.5	105,325.0
2524	3,665	- 4.3	100,787.5
2525	3,138	-14.4	86,295.0
2526	4,770	52.0	131,175.0

ที่มา : สถิติการประมงแห่งประเทศไทย ปี 2526

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.13 ข้อมูลการเพาะเลี้ยงหอยนางรมในเขตพื้นที่ดินชายทะเล พ.ศ. 2523

อำเภอ	พื้นที่เพาะเลี้ยง ⁽¹⁾		พื้นที่ขยาย ⁽²⁾		ผลผลิต ⁽³⁾		มูลค่า ⁽⁴⁾		ผลผลิต/ไร่ ⁽⁵⁾ (บับ/ไร่)
	(ไร่)	สัดส่วน ของพื้นที่	(ไร่)	สัดส่วน ของพื้นที่	(บับ)	สัดส่วนของ ผลผลิต	(พันบาท)	สัดส่วนของ มูลค่าทั้งหมด	
เมือง	180	14.51	1,000	50.00	4,500	2.53	585	2.53	25
แหลมสิงห์	538.30	43.40	100	5.00	134,575	75.70	17,494.75	75.70	250
ท่าใหม่	372	29.99	650	32.50	37,200	20.94	4,836	20.93	100
ขลุง	150	12.10	250	12.50	1,500	0.84	195	0.84	10
รวม	1,240.30	100.00	2,000	100.00	177,775	100.00	23,100.75	100.00	

ที่มา : กองประมงน้ำกร่อย กรมประมง และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 ข้อมูลการเลี้ยงกุ้งในเขตพื้นที่ดินชายทะเล พ.ศ. 2523

อำเภอ	พื้นที่เพาะเลี้ยง (1)		พื้นที่ขยาย (2)		ผลผลิต (3)		มูลค่า (4)		ผลผลิต/ไร่ (5)
	(ไร่)	สัดส่วนของพื้นที่ทั้งหมด	(ไร่)	สัดส่วนของพื้นที่ทั้งหมด	(กิโลกรัม)	สัดส่วนของผลผลิตทั้งหมด	(พันบาท)	สัดส่วนของมูลค่าทั้งหมด	(กิโลกรัม/ไร่)
เมือง	500	18.05	2,000	95.47	10,000	8.12	870	8.12	20
แหลมสิงห์	140	5.05	70	3.34	7,000	5.68	609	5.68	50
ท่าใหม่	15	0.54	25	1.19	450	0.37	39.15	0.36	50
ขลุ้ง	2,115	76.36	-	-	105,750	85.83	9,200.25	85.84	50
รวม	4,030	100.00	2,095	100.00	123,200	100.00	10,718.40	100.00	

ที่มา : กรมประมงน้ำจืด กรมประมง

ตารางที่ 4.15 ข้อมูลการเลี้ยงปลากระพงในเขตพื้นที่ดินชายทะเล ปี 2523

อำเภอ	พื้นที่เพาะเลี้ยง (1)		พื้นที่ขยาย (2)		ผลผลิต (3)		มูลค่า (4)		ผลผลิต/ไร่ (5)
	(ไร่)	สัดส่วนของพื้นที่ทั้งหมด	(ไร่)	สัดส่วนของพื้นที่ทั้งหมด	(กิโลกรัม)	สัดส่วนของผลผลิตทั้งหมด	(พันบาท)	สัดส่วนของมูลค่าทั้งหมด	(กิโลกรัม/ไร่)
เมือง	100	71.63	500	98.05	20,000	66.23	600	66.23	200
แหลมสิงห์	34	25.37	10	1.96	10,200	33.77	306	33.77	300
ท่าใหม่	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ขลุง	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	134	100.00	510	100.00	30,200	100.00	906	100.00	-

ที่มา : กองประมงน้ำกร่อย กรมประมง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.16 ข้อมูลการเพาะเลี้ยงปูทะเลในเขตพื้นที่ดินชายทะเล ปี 2523

อำเภอ	พื้นที่เพาะเลี้ยง (1)		พื้นที่ขยาย (2)		ผลผลิต (3)		มูลค่า (4)	
	(ไร่)	สัดส่วนของพื้นที่ทั้งหมด	(ไร่)	สัดส่วนของพื้นที่ทั้งหมด	(กิโลกรัม)	สัดส่วนของผลผลิตทั้งหมด	(พันบาท)	สัดส่วนของมูลค่าทั้งหมด
เมือง	-	-	-	-	-	-	-	-
แหลมสิงห์	1	25.00	2	100.00	120	25.00	9.60	25.00
ท่าใหม่	-	-	-	-	-	-	-	-
ขลุง	3	75.00	-	-	360	75.00	28.80	75.00
รวม	4	100.00	2	100.00	480	100.00	38.40	100.00

ที่มา : กรมประมงน้ำจืด กรมประมง

จะเห็นว่า ในขณะที่การประมงน้ำจืดมีปริมาณผลผลิตลดลง การประมงน้ำจืดกลับมีปริมาณเพิ่มขึ้น รวมทั้งการเพาะ เลี้ยงชายฝั่งด้วย หากมีการส่งเสริมการประมงน้ำจืด โดยเฉพาะการ เลี้ยงปลาน้ำจืดจะช่วย เพิ่มรายได้ให้แก่ประชากร ซึ่งในบริเวณพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีมีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านถึง 3 สาย อันได้แก่ แม่น้ำพังรัต แม่น้ำจันทบุรี และแม่น้ำเวฬุ นอกจากนี้การประมงน้ำจืดยังสามารถดำเนินไปได้อย่างสอดคล้องกับการ เพาะปลูกในพื้นที่ดังกล่าวด้วยโดยจำเป็นต้องจัดการด้านการชลประทานในเรื่องการป้องกันกรรูกของน้ำเค็มและการ เก็บกักน้ำ

อนึ่ง บริเวณป่าไม้ชายเลนซึ่งมีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ในบริเวณพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีมีความ เหมาะสมแก่การเพาะ เลี้ยงชายฝั่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหอยนางรมและกุ้ง ทั้งนี้จากสภาพพื้นที่ป่า เลนและคุณภาพน้ำซึ่ง เอื้ออำนวย

4.3.4 การป่าไม้

ป่าไม้ที่ใช้ประโยชน์ในทาง เศรษฐกิจในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี มีเพียงป่าไม้ชายเลนที่อำเภอขลุงเท่านั้น โดยมีการให้สัมปทานระยะยาว 15 ปี รวม 4 หมวด ตัดพื้นที่ 2522-2523 ป่าไม้ชายเลนมีผลผลิตทั้งหมด 10,918.62 ม³ ซึ่งเผาถ่านได้ 6,551 ม³ หรือประมาณ 2.13 ล้านบาท คิดเป็นเงินประมาณ 7.45 ล้านบาท (หรือ 3.31 ล้านบาท ตามราคาคงที่ปี 2515)

ในปัจจุบันมีการบุกรุกทำลายป่าไม้ชายเลน เป็นเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 50,000 ไร่ เพื่อใช้เป็นนาุ้งและไม้ไผ่ นำมา ใช้ประโยชน์ทาง เศรษฐกิจแต่ประการใด เมื่อโค่น ตัดไม้ในป่าชายเลนเนื้อที่มากแล้วทิ้งไว้ให้แห้งก่อนที่จะ เผาทิ้งไป คาดได้ว่าหากปล่อยให้ เป็น เช่นนี้ต่อไปจะไม่เหลือป่าไม้ชายเลนไว้ใช้ประโยชน์ไม่ว่าจะในแง่ของการรักษาสมดุลย์ธรรมชาติ หรือทางด้าน เศรษฐกิจ

4.3.5 อุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีปี 2523 มีเพียง 162 โรงหรือ 38% ของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดจันทบุรี (ตารางที่ 4.17) โดยเป็นโรงสี

ข้าวถึง 87 โรง หรือ 54% ของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี โรงสีข้าวส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอท่าใหม่ถึง 53% ของโรงสีข้าวในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี (ตารางที่ 4.18) รองลงมาคือ อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ซึ่งมีจำนวนเพียง 15 โรง หรือ 9% ของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี เป็นที่น่าสังเกตว่าโรงงานผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำที่เป็นผลผลิตทางการประมงนั้น มีน้อยมากเพียง 5 แห่งเท่านั้น ซึ่งเป็นโรงงานปลาป่นทั้งหมด

สำหรับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงของแต่ละปีไม่มากนักและชี้มูลค่าอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับระดับภาคและประเทศ

โรงงานเกือบทั้งหมดเป็นโรงงานขนาดเล็ก มีคนงานเฉลี่ยประมาณ 5 คน โรงงานเหล่านี้กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ อำเภอท่าใหม่มีจำนวนโรงงานมากที่สุด รองลงมาได้แก่ อำเภอขลุง อำเภอเมือง และอำเภอแหลมสิงห์ ตามลำดับ ลักษณะการกระจายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้เป็นผลดีในด้านการกระจายแหล่งงาน และในด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

ในด้านความเชื่อมโยงระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับการใช้ที่ดินชายทะเล นั้น มีประเด็นสำคัญคือ ด้านความต้องการที่ดินในเชิงปริมาณและด้านผลกระทบที่มีต่อระบบนิเวศ ซึ่งมีผลสืบเนื่องต่อการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดจันทบุรี ในช่วงระหว่างปี 2522-2526 กับของทั้งภาคตะวันออกและของทั้งประเทศ จะเห็นว่าภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดจันทบุรีเติบโตค่อนข้างช้ามาก เมื่อคำนึงถึงพื้นฐานวัตถุดิบและแหล่งที่ตั้งจังหวัด เช่น ในแง่ท่าเรือน้ำลึกระยะทางจากกรุงเทพฯ แหล่งแก๊สธรรมชาติ เป็นต้น พบว่าจังหวัดจันทบุรีไม่มีโอกาสที่จะเป็นแหล่งอุตสาหกรรมใหญ่ ดังนั้นภาคอุตสาหกรรมจึงไม่มีอิทธิพลต่อการใช้ที่ดินชายทะเลและไม่มีความสำคัญเด่นนัก ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในพื้นที่โดยตรงและมีขนาดเล็ก

4.3.6 การท่องเที่ยว

จากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และการพัฒนาชุมชนอุตสาหกรรมขึ้นในบริเวณนี้ ทำให้มีความจำเป็นต้องพัฒนาเส้นทางขนส่งเพื่อเชื่อมโยงเข้ากับส่วนต่าง ๆ ของประเทศทั้งโดยทางรถยนต์ รถไฟ เรือ และที่สำคัญก็คือฐานบินอู่ตะเภา ซึ่งปัจจุบัน

ตารางที่ 4.17 ประเภทโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่เขตชายทะเลเปรียบเทียบกับ

พื้นที่นอกเขตของจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2523

ที่	ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน (โรง)	
		พื้นที่นอกเขต	พื้นที่ชายทะเล
1.	โรงเลื่อยและผลิตภัณฑ์จากไม้	44	7
2.	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	61	15
3.	ผลิตภัณฑ์ยางพารา	3	3
4.	โรงงานปลาป่น	-	5
5.	ผลิตอาหารและเครื่องดื่ม	13	5
6.	โรงงานผลิตน้ำตาลทราย	5	-
7.	โรงน้ำแข็ง	3	3
8.	โรงสีข้าว	55	87
9.	โรงงานอุตสาหกรรมเครื่องจักร เครื่องยนต์และเครื่องบริภัณฑ์ขนส่ง	43	20
10.	อุตสาหกรรม อุตสาหกรรมจากโลหะ	-	2
11.	อุตสาหกรรมจากแร่โลหะ	8	-
12.	อุตสาหกรรมจากแร่โลหะ	21	14
13.	โรงพิมพ์	4	-
14.	โรงงานทอเสื่อกก	2	-
15.	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	1	1
รวม		263	162

ที่มา : อุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 4.18 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรายอำเภอ ในพื้นที่ดินชายทะเล พ.ศ. 2523

อำเภอเมือง :

ประเภทอุตสาหกรรม	ต.เกาะขวาง	ต.หนองบัว	ต.กะจะ	รวม
1. โรงสี	2	3	2	7
2. โรงน้ำแข็ง	-	-	1	1
3. โรงน้ำหวาน	-	-	1	1
4. คั่วบดกาแฟ	-	-	1	1
5. โรงเลื่อยไม้และไสไม้	-	-	1	1
6. โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์	-	-	1	1
7. โรงงานรมยาง	-	-	3	3
8. โรงงานทำหลอดกาแฟ	-	-	1	1
9. โรงงาน เครื่องปั้นดินเผา	-	-	2	2
10. โรงงานทำอิฐ	-	-	2	2
11. ซ่อมเครื่องยนต์ กลึงโลหะ	-	-	1	1
12. เคาะพันสีรถยนต์	-	-	3	3
13. ทำเส้นก๋วยเตี๋ยว	1	1	3	3
รวม	2	3	22	27

ที่มา : อุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี

อำเภอแหลมสิงห์

ประเภทอุตสาหกรรม	ต.บางสระแก้ว	ต.คลองน้ำเค็ม	ต.ปากน้ำแหลมสิงห์	ต.เกาะเปริด	ต.บางกระไชย	ต.หนองขี้ม	รวม
1. โรงสี	4	2	4	3	-	8	21
2. โรงงานปลาป่น	-	-	-	1	1	-	2
3. ทำล้งไม้	-	-	-	-	-	1	1
4. ซ่อมเครื่องยนต์ กิ่งโลหะ	-	-	1	-	-	-	1
5. อุดต่อเรือ	-	-	-	-	1	-	1
รวม	4	2	5	4	2	9	26

ที่มา : อุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อำเภอท่าใหม่

ประเภท อุตสาหกรรม	ด. ช้างข้าม	ด. กระแจะ	ด. สนามชัย	ด. ลำพัน	ด. คลองขุด	ด. โขมง	ด. ท่าใหม่	ด. บ่อพู่	ด. เขาพลอยแหวน	ด. ยายร้า	ด. ตะกาดเจ้า	ด. ลีพญา	รวม
1. โรงสีข้าว	2	11	8	5	8	-	-	1	-	1	9	1	46
2. โรงงานมันเส้น	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
3. โรงน้ำแข็ง	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
4. โรงงานปลาป่น	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
5. โรงงานทำอิฐ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
6. โรงงานเครื่อง- ดินเผา	-	-	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	3
7. โรงงานปูนขาว	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
8. โรงงานซ่อมรถยนต์	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2
9. โรงงานซ่อม จักรยายนต์	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
10. โรงงานทำท่อ ไอเสี่ย	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
11. โรงงานทำวงกบ ประตูหน้าต่าง	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
รวม	3	11	8	6	8	-	9	1	-	1	11	1	59

ที่มา : อุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี

อำเภอขลุง

ประเภทอุตสาหกรรม	ต. ขลุง	ต. วันยาว	ต. บ่อ	ต. บางชัน	ต. ตะปอน	ต. เกวียนหัก	รวม
1. โรงสี	3	1	5	-	2	2	13
2. โรงงานมันเส้น	-	-	14	-	-	-	14
3. โรงน้ำแข็ง	1	-	-	-	-	-	1
4. โรงงานปลาป่น	-	-	-	2	-	-	2
5. โรงเลื่อยและไสไม้	2	-	-	-	-	-	2
6. ทำล้งไม้	-	-	-	-	1	-	1
7. เครื่องปั้นดินเผา	-	1	-	-	-	-	1
8. ทำอิฐ	-	3	1	-	-	-	4
9. ซ่อมเครื่องยนต์ กิ่งโลหะ	6	1	-	-	-	-	7
10. ซ่อมไถนาโม	2	-	-	-	-	-	2
11. เคาะพ่นสีรถยนต์	1	1	-	-	-	-	2
12. อู่ต่อเรือ	-	-	1	-	-	-	1
รวม	14	7	21	2	3	2	50

ที่มา : อุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เป็นสนามบินสำรองของท่าอากาศยานดอนเมือง นับว่ามีศักยภาพควรที่จะพัฒนาให้เป็นสนามบินพาณิชย์ สำหรับขนส่งผู้โดยสารและอุตสาหกรรมส่งออกที่จะเกิดขึ้นในบริเวณนี้ ความพร้อมทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน เหล่านี้จะ เป็นส่วนที่สนับสนุนการท่องเที่ยวในชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก รวมทั้งชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรีด้วย

นอกจากนี้การพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก ก่อให้เกิดเมืองอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งมีขนาดประชากรหนาแน่น เป็นตลาดการท่องเที่ยวใหม่ และอยู่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี

บริเวณพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีมีแหล่งท่องเที่ยว 18 แห่ง ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ 12 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม และโบราณคดี 4 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม 2 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ห่างจากตัวเมืองจันทบุรีมากในรัศมีระหว่าง 25-45 กม. การเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว มี 2 ทางคือ เดินทางโดยรถยนต์โดยตรง และเดินทางโดยรถยนต์แล้วต่อเรืออีกทอดหนึ่ง สภาพของเส้นทางส่วนใหญ่ยังเป็นถนนลูกรัง ซึ่งใช้ได้ดีเฉพาะฤดูแล้ง สำหรับทางเรือนอกฤดูมรสุมสามารถใช้เรือหางยาวขนาดเล็กได้

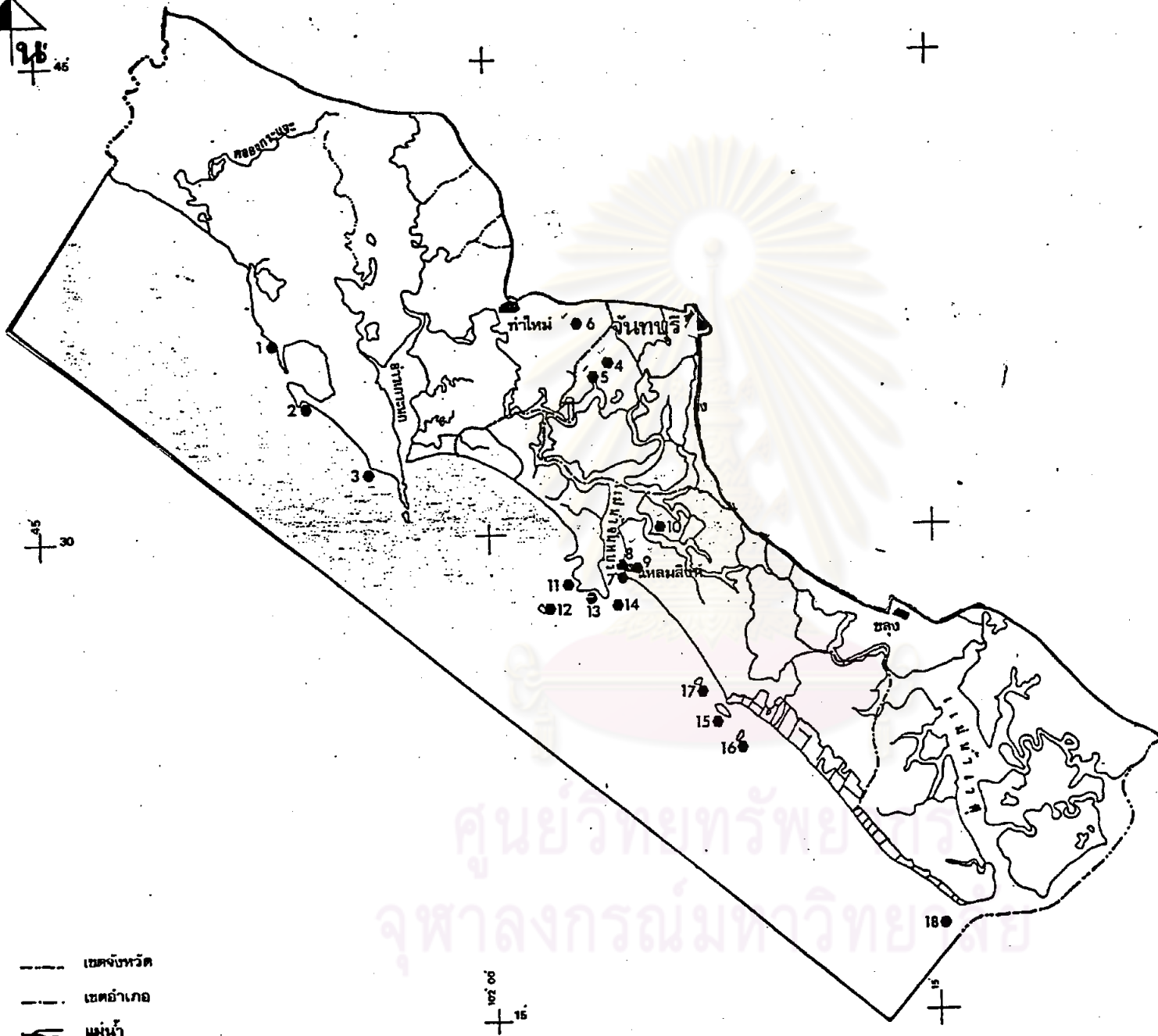
แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี มีดังต่อไปนี้คือ (ตารางที่ 4.19 และแผนที่รูปที่ 4.1)

1. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ซึ่งประกอบด้วย ชายหาดและเกาะที่มีความงดงามของทิวทัศน์ตามธรรมชาติ พื้นทรายสีเหลืองแดง บางแห่งเป็นทรายเลน และปรากฏโขดหินทรายอยู่ทั่วไปทำให้ไม่เหมาะแก่การเล่นน้ำ นอกจากนี้บริเวณที่ไม่มีโขดหินดังกล่าวจึงจะสามารถลงเล่นน้ำทะเลได้ แหล่งท่องเที่ยวที่จัดว่ามีสภาพดีที่สุดในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลจังหวัดจันทบุรี

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ มีอยู่เพียง 4 แห่ง และไม่เด่นนัก ได้แก่ ค่ายเนินวง และวัดหลัก ที่อำเภอเมือง ตึกแดง คุกซีโก๋ ที่อำเภอแหลมสิงห์

ตารางที่ 4.19 แหล่งของเชื้อไวรัส เอชไอวีและซิคาไวรัสในเขตพื้นที่นชายทะเลชลบุรี

ชื่อแหล่งของเชื้อ	ประเภท	สิ่ง	การเก็บรักษาจาก			ลักษณะของแหล่ง			ปริมาณและความสะอาด					สถานที่	ปัญหาของแหล่ง		
			อ. เมืองชลบุรี (ระยะ กม.)	อ. ปากน้ำ	อ. ชลบุรี	ลักษณะ	องค์ประกอบ	กิจกรรม	การไหลซึม	น้ำ	ไฟฟ้า	ที่พัก	จำนวน			ไทย	ต่างประเทศ
กลุ่มแหลมเสด็จ	ธรรมชาติ	ค. สนามไชย	26	20	-	ชายหาด	ชุมชนริมน้ำ	เล่นน้ำ, ลีลาคน	หาด/มหรพารว	บ่อ/บึง	-	ชุมชน	0	0	-	ระยะทางไกล, ถนนไม่ดี	
		อ. ท่าใหม่	26	27	-	ชายหาด	เขา/ป่า	เล่นน้ำ, ลีลาคน	หาด/ฟาร์ม	บ่อ	-	-	0	0	-	ระยะทางไกล, ถนนไม่ดี, ไม่มีที่พัก, ไม่ปลอดภัย	
		ค. คลองขุด	26	28	-	ชายหาด	เกาะ/เขา	เล่นน้ำ	หาด/สวน	บ่อ/บึง	-	-	-	-	-	คุณภาพแหล่ง, ถนนไม่ดี, ที่พัก	
กลุ่มค่ายเนินวง	ประวัติศาสตร์	ค. บางกระบือ	6	-	-	ป้อม, ค่าย	-	-	สวนบาง, ไร่	บ่อ	-	-	-	-	-	ขาดการดูแลบำรุง/สวนขาดการดูแล	
		อ. เมือง	7	-	-	ประมง, ปรางค์	-	-	ไร่	บ่อ	ขุด	-	ขาด	-	-	ขาด	
		อ. เมือง	10	-	-	กิจกรรมผสม	-	-	สวน, หมู่บ้าน	บ่อ	ขุด	-	ขาด	-	-	-	
กลุ่มหาดแหลมสิงห์	ธรรมชาติ	ค. ปากน้ำแหลมสิงห์	32	-	-	ชายหาด	-	เล่นน้ำ	หาด/สวน	ประปา	ภูมิภาค	-	มาก	0	-	ความสะอาด/คุณภาพ/โรงงาน	
		อ. แหลมสิงห์	32	-	-	สถานีบริการ	-	-	ที่ว่าง/บ้าน	-	-	-	-	-	-	ความสะอาด/ความสะอาด	
		ค. แหลมสิงห์	32	-	-	สถานีบริการ	-	-	ที่ว่าง	-	-	-	-	-	-	ความสะอาด	
กลุ่มแหลมสิงห์	ศิลป	ค. บางกระบือ	19	4.9	-	หมู่บ้านท่องเที่ยว	หมู่บ้าน	ซื้อสินค้า	หมู่บ้าน	บ่อ/บึง	ภูมิภาค	-	0	-	-	ถนนไม่ดี, การประชาสัมพันธ์, การผลิต	
		อ. แหลมสิงห์	0	4.8	-	หมู่บ้านท่องเที่ยว	หมู่บ้าน	ซื้อสินค้า	หมู่บ้าน	บ่อ/บึง	ภูมิภาค	-	0	-	-	-	
		ค. บางกระบือ	19	4.9	-	หมู่บ้านท่องเที่ยว	หมู่บ้าน	ซื้อสินค้า	หมู่บ้าน	บ่อ/บึง	ภูมิภาค	-	0	-	-	-	
กลุ่มแหลมสิงห์	ธรรมชาติ	ค. บางกระบือ	32	-	3.8	ชายหาด	สวน	เล่นน้ำ/ลีลาคน	สวน/หาด	บ่อ/บึง	-	-	0	-	-	ถนน	
		อ. แหลมสิงห์	11	17	-	ชายหาด	สวน/เขา	เล่นน้ำ/ลีลาคน	สวน/หาด	บ่อ	-	1	1	-	-	-	ถนน
		ค. บางกระบือ	32	-	0	เกาะชายหาด	เขา	เล่นน้ำ/ลีลาคน	หาด/ป่า	-	-	-	-	-	-	-	ไปไหนางสูง, ไม่มีที่พัก
กลุ่มเกาะเปริด	ธรรมชาติ	ค. บางกระบือ	32	-	1.8	เกาะ	โขดหิน	-	ป่า	ป่า	-	-	-	-	-	ไปไหนางสูง, ไม่มีที่พัก	
		อ. แหลมสิงห์	25	0	-	คิงคอง	-	-	หมู่บ้าน/เขา	น้ำจืด	ภูมิภาค	1	1	หมู่บ้าน	-	-	ถนนระยะไกล, ปช., คุณภาพ, ศูนย์อพยพ
		ค. เกาะเปริด	25	0	2	เกาะ/ชายหาด	-	ลีลาคน	-	-	-	-	-	-	-	ระยะไกล	
กลุ่มเกาะเปริด	ธรรมชาติ	ค. เกาะเปริด	26	0	2	เกาะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ระยะไกล, คุณภาพ	
		อ. แหลมสิงห์	26	0	2	เกาะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
		ค. เกาะเปริด	26	0	2	เกาะ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
กลุ่มสูง	ธรรมชาติ	ค. บางชัน	24.8	-	11	ชายหาด/เกาะ	หมู่บ้าน	เล่นน้ำ	หาด/สวน	บ่อ	-	-	30	-	-	ระยะไกล	
		อ. ชลบุรี	24.8	-	11	ชายหาด/เกาะ	หมู่บ้าน	เล่นน้ำ	หาด/สวน	บ่อ	-	-	30	-	-	ระยะไกล	

- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ
- แม่น้ำ

107 00
+ 15

สัญลักษณ์

..... เขตตำบล

● แหล่งท่องเที่ยว

แผนที่ 4.1 ที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว

มาตราส่วน 0 5 10

ที่มา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 107

๓. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ส่วนใหญ่เป็นการผลิตศิลปพื้นบ้าน เช่น เสื้อจันทบุรี โดยเฉพาะที่ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ ซึ่งมีชื่อเสียงมาก นอกจากนี้ก็มีการชุด การเจียรระนัยพลอย และตลาดนัดพลอยที่บ้าน เขาพลอยแหวน เป็นต้น

ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากภายในจังหวัดเท่านั้น ส่วนนักท่องเที่ยวจากต่างจังหวัด ส่วนมากได้รับแรงจูงใจด้านอื่น เช่น ฤดูผลไม้ เป็นต้น

สภาพแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี มีลักษณะไม่ดึงดูดใจเท่าที่ควร โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่บึงคอบนนอก เขตพื้นที่ดินชายทะเลและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดข้างเคียง เช่น บ้านเพ ระยอง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีฝนตกชุกนานถึง 6 เดือน ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่สำคัญ และความไม่สะดวกในการคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีจะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว ทั้งนี้โดยการพัฒนาเส้นทางคมนาคมขนส่ง ที่พัก สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่ดึงดูดใจ สะอาดและสวยงาม เนื่องจากในปัจจุบันความพร้อมและบริการของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้น ยังอยู่ในระดับต่ำ

4.4 ขีดความสามารถและฐานะการคลังท้องถิ่น

เมื่อพิจารณาความสามารถในการบริหารท้องถิ่น เทศบาลและสุขาภิบาล ปัจจัยสำคัญที่จะต้องพิจารณา ได้แก่ รายได้รายจ่าย ความสมดุลย์ของรายได้และรายจ่ายปี 2527 เทศบาลและสุขาภิบาลมีรายได้ประมาณ 47.7 ล้านบาท โดยเป็นรายได้ที่ได้มาจากเทศบาลถึงประมาณร้อยละ 90 ของรายได้ทั้งหมด และเป็นรายได้ที่ได้มาจากเทศบาลเมืองถึงประมาณร้อยละ 49.7 ของรายได้ทั้งหมด (ตารางที่ 4.20)

ก. เทศบาล

1) รายได้

รายได้ของเทศบาลเมืองจันทบุรี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2527

ส่วนใหญ่จะเป็นรายได้จากเงินอุดหนุน อื่นๆ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของรายได้เทศบาลเมือง จันทบุรีจะมีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยในช่วง 5 ปีคือ พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ. 2527 เพิ่มร้อยละ 7.7 ต่อปี

สำหรับเทศบาลตำบลขลุง และ เทศบาลตำบลท่าใหม่มีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 3.8 และ 8.8

2) รายจ่าย

รายจ่ายของเทศบาลเมือง มีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยร้อยละ 8.7 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราการเพิ่มที่สูงกว่าอัตราการเพิ่มของรายได้

สำหรับเทศบาลตำบลขลุงมีอัตราการเพิ่มของรายจ่าย โดยเฉลี่ยร้อยละ 17.0 และ 8.6 ต่อปี

จะเห็นได้ว่าทั้งเทศบาลเมืองและเทศบาลตำบลขลุง การเพิ่มเฉลี่ยของรายจ่ายมากกว่าอัตราการเพิ่มเฉลี่ยของรายได้ หากพิจารณารายได้ของเทศบาลโดยหักเงินอุดหนุนของรัฐบาลแล้ว ก็จะอยู่ในสถานะขาดดุลย์ทุกปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเทศบาลมีรายได้ไม่เพียงพอในการนำมาทำนุบำรุงท้องถิ่น หรือเลี้ยงตัวเองไม่ได้ถ้าปราศจากเงินอุดหนุนของรัฐบาล หรือการให้การสนับสนุนจากรัฐบาล

ข. สุขาภิบาล

1) รายได้

รายได้ของสุขาภิบาลส่วนใหญ่จะเป็นรายได้จากหมวดภาษีอากร สุขาภิบาลบางกะจะ มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยของรายได้สูงที่สุดในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี โดยมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยต่อปีถึงร้อยละ 23.1 รองลงมาได้แก่สุขาภิบาลพลับ มีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 16.0 ส่วนสุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์ มีอัตราการเพิ่มโดยเฉลี่ยต่อปีเพียงร้อยละ 0.2

อนึ่ง รายได้ของสุขาภิบาลบางกะจะ และสุขาภิบาลหลังเป็นร้อยละ 2.6 และ 3.4 ของรายได้เทศบาลและสุขาภิบาลในปี 2527

2) รายจ่าย

รายจ่ายของสุขาภิบาล ส่วนใหญ่จะเป็นรายจ่ายในหมวดของค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง สุขาภิบาลบางกะจะ และสุขาภิบาลหลัง มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อปีร้อยละ 21.3 และ 12.1 ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายจ่ายของปี 2527 พบว่าสุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์ มีรายจ่ายสูงที่สุดรองลงมาคือ สุขาภิบาลหลังและสุขาภิบาลบางกะจะ

เมื่อพิจารณาถึงสภาพความสมดุลย์ของรายรับและรายจ่ายแล้วจะเห็นว่า สุขาภิบาลบางกะจะ และสุขาภิบาลหลังมีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยของรายได้สูงกว่ารายจ่าย แต่สำหรับสุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยของรายจ่ายสูงกว่าอัตราเพิ่มเฉลี่ยของรายได้มาก จึงจำเป็นต้องอาศัยเงินอุดหนุนของรัฐบาลในการพัฒนาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบรายได้จากเทศบาล สุขาภิบาล จะเห็นว่าเทศบาลมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรสูงสุดถึงประมาณ 823 บาทต่อหัวประชากร สุขาภิบาลมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 168 บาทต่อหัวประชากร เพราะฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าเทศบาลเป็นรัฐบาลท้องถิ่นที่สามารถแสดงบทบาทของรัฐบาลท้องถิ่นได้มากที่สุด แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงต้องอาศัยเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

ตารางที่ 4.20 รายได้และรายจ่ายจริงของเทศบาล สุขาภิบาล ในพื้นที่ดินชายทะเล

จังหวัดจันทบุรี ประจำปีงบประมาณ 2522 และ 2527

หน่วย : พันบาท

เทศบาล/สุขาภิบาล	รายได้		รายจ่าย		อัตราการเพิ่ม โดยเฉลี่ยต่อปี	
	2522	2527	2522	2527	รายได้	รายจ่าย
ท. เมืองจันทบุรี	16,275	23,757	13,485	20,482	7.7	8.7
ท. ตำบลขลุง	6,742	8,131	5,954	8,353	3.8	7.0
ท. ตำบลท่าใหม่	7,634	11,635	6,471	9,787	8.8	8.6
ส. บางกะจะ	440	1,246	454	1,194	23.1	21.9*
ส. ปากน้ำแหลมสิงห์	1,389	1,406	1,299	1,861	0.2	7.4
ส. พลับ	770	1,619	872	1,542	16.0	12.1*
รวม	33,250	47,794	28,535	43,219	43.7	51.4

ที่มา : สำนักงานบริหารส่วนจังหวัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.5 ผลกระทบจากแผนพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีต่อพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี

เมื่อพิจารณาแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2524-2529) ซึ่งได้กำหนดแนวทางที่จะกระจายความเจริญและกิจกรรม เศรษฐกิจไปสู่ส่วนภูมิภาคโดยคัดเลือกพัฒนาพื้นที่เฉพาะ 5 แห่ง และพัฒนาระบบ เมืองในส่วนภูมิภาคให้เข้ามามีส่วนเสริมในการปรับโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้ผลยิ่งขึ้น พื้นที่เฉพาะนี้รวมทั้งแถบชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของไทยไว้ด้วย ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา จะได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลักของประเทศ โดยมีนโยบายหลักในการพัฒนา ดังนี้

1. เพื่อกระจายความเจริญและกิจกรรมทาง เศรษฐกิจออกจากกรุงเทพฯ ไปสู่ชนบทอย่างมีระบบ

2. เพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศเข้าสู่โฉมหน้าอุตสาหกรรมสมัยใหม่ โดยในระยะแรกกำหนดให้ใช้ทรัพยากรในประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคน วัสดุ แรงงาน และตลาดภายในประเทศเป็นหลัก

ผลจากการพัฒนานี้คาดว่าจะก่อให้เกิดการจ้างงานทั้งการตรงและทางอ้อมในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น รวมทั้งแรงงานที่จะเกิดขึ้นอื่น เนื่องจากกิจกรรมต่อเนื่องด้านพาณิชยกรรมและบริการอื่น ๆ ที่จะติดตามมา สำหรับชุมชนในอนาคตที่จะเป็นผลผลิตตามมาจากแผนพัฒนานี้ อาจคาดการณ์ได้ว่า

เมืองชลบุรี จะ เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคนี้ที่ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นทั้งในเชิงธุรกิจ

การค้าและการบริหารงานภาครัฐบาล

แหลมฉบัง จะ เป็น เมืองท่าสมัยใหม่ของประเทศ

พัทยา จะ เป็น เมืองท่องเที่ยวควบคู่ไปกับศูนย์พาณิชย์และการค้า

มาบตาพุด จะ เป็น เมืองอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของประเทศ

เมืองระยอง จะ เป็น ศูนย์บริการและฐานการศึกษาและวิจัยทางเทคโนโลยี

จากการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมดังกล่าว จะทำให้มีการอพยพประชากรประเภท แรงงาน เข้าไปสู่พื้นที่ดังกล่าวใน เขตนิคมอุตสาหกรรมมากขึ้น แม้ว่าชุมชน เดิมที่เป็น เกษตรกร อาจอพยพออก แต่จำนวนประชากรในพื้นที่ดังกล่าวจะเพิ่มมากขึ้นจาก เดิม ซึ่งจะเป็นผลดี แก่การท่องเที่ยวในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี เดินทางสะดวก สามารถเดินทางแบบ เข้า ไปเย็นกลับได้ แหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาดจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้มาก

สำหรับผลเสียที่อาจเกิดขึ้น ก็คือ เรื่องสิ่งแวดล้อม มลภาวะต่าง ๆ ทั้งน้ำเสียจาก โครงการ อากาศ และมลภาวะด้านต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องมีการป้องกันและควบคุมผลกระทบ จากสิ่งแวดล้อมนั้น แต่เนื่องจากบริเวณพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีอยู่ห่างไกลจากรัศมี ผลกระทบดังกล่าว จึงไม่ได้รับผลกระทบจากมลภาวะ เหล่านี้ที่อาจมีขึ้น

แผนพัฒนาชนบทระดับจังหวัด จันทบุรี

จากงบประมาณที่ผ่านมาในปี 2527 และ 2528 งบประมาณจากกระทรวงเกษตร และสหกรณ์มีจำนวนมากที่สุดประมาณ 36% รองลงมาได้แก่งานพัฒนาแหล่งน้ำประมาณ 31%

ปัญหาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร เป็นปัญหาที่มีความสำคัญมากสำหรับจังหวัดจันทบุรี ซึ่งรวมทั้งบริเวณพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีด้วย สาเหตุประการสำคัญเกิดจากการที่เกษตรกร ชาวสวนได้ขยายเนื้อที่เพาะปลูกสวนผลไม้เพิ่มในอัตราสูงมากในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ทำให้ ความต้องการน้ำเป็นปัญหาใหญ่ที่จะต้องรีบแก้ไขให้ทันกับความต้องการที่นับวันจะ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้ปัญหาถนนหนทางขนส่งผลิตผลจากสวนผลไม้ก็จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงให้มีสภาพดีอยู่เสมอ จังหวัดจันทบุรีมีช่วงฤดูฝนยาวนานและมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 3,000 ม.ม./ปี ทำให้ถนนชำรุด เสียหายในระยะ เวลาสั้นกว่าปกติในภาคอื่น ๆ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรี ประจำปี 2527 มีสาขา สำคัญที่สำเร็จลุล่วงแล้วดังนี้

1. การกระจายบริการด้านคมนาคม สาธารณูปโภค และบริการพื้นฐานทาง เศรษฐกิจ ได้แก่ ไฟฟ้า จัดหาน้ำสะอาด ถนนหนทางเข้าสู่พื้นที่ชนบท

2. การพัฒนาด้านการเกษตรปศุสัตว์ ประมง ป่าไม้

สำหรับด้านการประมงได้ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำทะเล 5,499.8 ไร่ และสัตว์น้ำจืด 7,103 ไร่ มีราษฎรได้รับประโยชน์จำนวน 144 ราย

ด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ ได้ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนทำแปลงสาธิต การปรับปรุงแก้ไขดินที่มีปัญหาในการเพาะปลูก จำนวน 27,000 ราย

สำหรับนโยบายและแผนพัฒนาชนบทจังหวัดจันทบุรีในปี 2528, 2529 และ 2530 นั้นดำเนินนโยบายต่อเนื่องจากปี 2527 โดยพยายามขยายขอบเขตการให้บริการทางด้านคมนาคม สาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ด้านการคมนาคม พยายามให้ทุกหมู่บ้านและตำบลได้มีเส้นทางคมนาคมติดต่อได้ทุกฤดูกาล ด้านการเกษตร พยายามส่งเสริมการสร้างแหล่งน้ำเพื่อให้เกษตรกรได้มีน้ำไว้ใช้สำหรับการเพาะปลูกตลอดปี มีโครงการสร้างฝายเก็บน้ำ 8 แห่ง

1. ปัญหาของบริเวณพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ทางด้านการเกษตรที่สำคัญก็คือ ปัญหาดิน เป็นกรด และปัญหาการขาดแคลนน้ำที่จะใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้งและนอกจากนี้ก็มีปัญหาผลไม้และยางพารามีราคาตกต่ำ น้ำเค็มซึ่งไหลเข้ามาตามแม่น้ำล่าวคลอง

2. ปัญหาการคมนาคม การติดต่อระหว่างหมู่บ้านตำบลในบางพื้นที่ไม่สะดวก เนื่องจากถนนเป็นดินลูกรัง ฝนตกชุกทำให้เสียหายและไม่สามารถใช้ได้ตลอดฤดูกาล ซึ่งเป็นปัญหาเชื่อมโยงกับการขนส่งสินค้าการเกษตรสู่ตลาด

3. ปัญหาการบุกรุกทำลายป่า

แนวทางการแก้ไขปัญหาและความต้องการตามแผนพัฒนาจังหวัดจันทบุรี

ด้านการเกษตร

1. ส่งเสริมการพัฒนาด้านการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง ป่าไม้ โดยการแนะนำความรู้ด้านการใช้พันธุ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสมตลอดจนให้บริการเกี่ยวกับสินเชื่อแก่เกษตรกร

2. ส่งเสริมด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เพื่อลดต้นทุนการผลิตและปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด

๑. แนะนำส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่าย ตลอดจนให้ความรู้ในการดำเนินธุรกิจกลุ่ม เพื่อสร้างอำนาจต่อรองด้านการตลาด

ด้านคมนาคม

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ถนน ไฟฟ้า แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และ เพื่อการอุปโภคบริโภค

ด้านป่าไม้

เร่งรัดและ เสริมสร้างมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายป่า

4.6 ลักษณะทางสังคมและประชากร

เขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ครอบคลุม เขตบริการดังต่อไปนี้

อำเภอ 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองจันทบุรี

อำเภอท่าใหม่

อำเภอแหลมสิงห์

อำเภอขลุง

เทศบาล 3 เทศบาล คือ เทศบาลเมืองจันทบุรี (อำเภอเมืองจันทบุรี)

เทศบาลตำบลท่าใหม่ (อำเภอท่าใหม่)

เทศบาลตำบลขลุง (อำเภอขลุง)

สุขาภิบาล 5 สุขาภิบาล คือ สุขาภิบาลบางกะจะ (อำเภอเมืองจันทบุรี)

สุขาภิบาลหนองบัว (อำเภอเมืองจันทบุรี)

สุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์ (อำเภอเมืองแหลมสิงห์)

สุขาภิบาลพลึง (อำเภอเมืองแหลมสิงห์)

พื้นที่ส่วนใหญ่ในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี เป็นพื้นที่ของอำเภอท่าใหม่

(395.69 กม²) รองลงมาคือ อำเภอขลุง (227.15 กม²) อำเภอแหลมสิงห์

(168.18 กม²) อำเภอเมืองจันทบุรีมีเนื้อที่น้อยที่สุดเพียง 85.17 กม² และ เป็นอำเภอ

เดียวในเขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีที่ไม่ติดทะเล

4.8 โครงสร้างประชากร

4.8.1 ขนาดและการเปลี่ยนแปลงประชากร

ในระดับภาค ปี พ.ศ. 2526 ภาคตะวันออกมีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 3,270,449 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 ของประชากรทั้งประเทศ จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุด คือ จังหวัดชลบุรี มีประชากรร้อยละ 23.5 ของประชากรทั้งหมด รองลงมาคือ จังหวัดปราจีนบุรี และ ฉะเชิงเทรา มีประชากรร้อยละ 22.3 และ 15.3 ของประชากรทั้งภาค จังหวัดจันทบุรีมีประชากรในปี พ.ศ. 2526 จำนวน 364,440 คน คิดเป็นร้อยละ 11.1 ของประชากรทั้งภาค นับเป็นอันดับที่ 6 ของภาคตะวันออก สำหรับพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีมีประชากรในปี 2526 จำนวน 197,133 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 ของประชากรจังหวัดจันทบุรี

การเปลี่ยนแปลงประชากรในช่วงระยะเวลา 6 ปี คือ พ.ศ. 2520 ถึง พ.ศ. 2526 ภาคตะวันออกมีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.75 ของจำนวนประชากรภาคตะวันออกในปี พ.ศ. 2520 และมีอัตราการเพิ่มประชากรโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.03 ต่อปี

ระดับจังหวัด ในช่วงระยะเวลา 6 ปี พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีประชากรเพิ่มขึ้น 65,089 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 ของประชากรปี 2520 และมีอัตราการเพิ่มประชากรโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.03 ต่อปี

พื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรปี 2526 อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอท่าใหม่ ซึ่งมีพื้นที่มากที่สุด คือ 392.69 ก.ม.² มีจำนวนประชากร 78,758 คน รองลงมาคือ อำเภอเมือง อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอขลุงตามลำดับ เมื่อพิจารณาในระดับตำบล เทศบาลเมืองจันทบุรีมีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ 28,856 คน ในพื้นที่เพียง 8.74 ก.ม.² เท่านั้น รองลงมาคือ สุขาภิบาลบางกะจะ มีจำนวนประชากร 12,076 คน เนื้อที่ 41.08 ก.ม.² (สำหรับตำบลทุ่งเบญจาไม่มีเนื้อที่ส่วนใหญ่อยู่นอกเขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี มีเนื้อที่เพียง 5.58 ก.ม.² เท่านั้นที่อยู่ในเขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี เนื้อที่ทั้งตำบลประมาณ 35 ก.ม.² มีจำนวนประชากร 13,116 คน ในปี 2526)

ในช่วง 10 ปี พ.ศ. 2516 ถึง พ.ศ. 2526 ลำดับอำเภอที่เรียงลำดับจากอำเภอที่มีประชากรมากไปน้อยนั้นมีโครงสร้างเหมือนเดิม ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (ตารางที่ 4.21) เมื่อพิจารณาในระดับอำเภอ อำเภอเมืองมีอัตราการเพิ่มประชากรโดยเฉลี่ยสูงที่สุดคือร้อยละ 2.9 รองลงมาได้แก่อำเภอท่าใหม่ อำเภอขลุง และ อำเภอแหลมสิงห์

เมื่อพิจารณาในระดับตำบล ตำบลทุ่งเบญจา มีอัตราการเพิ่มประชากรโดยเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ร้อยละ 8.5 รองลงมาคือ สุขาภิบาลบางกะจะ (ร้อยละ 4.3) ตำบลวัดใหม่ (ร้อยละ 3.4) เกาะเปริด บ่อพูน สนามไชย ฯลฯ ตำบลเกวียนหักมีอัตราการลดลงของประชากรโดยเฉลี่ยต่อปีมากที่สุด คือ ร้อยละ -0.9 รองลงมาคือ สุขาภิบาลพลี (ร้อยละ -0.5) และตำบลลาดจันทบุรี (ร้อยละ -0.3)

การเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรในระดับอำเภอในช่วง 10 ปี พ.ศ. 2516 ถึง พ.ศ. 2526 สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มอำเภอตามการเปลี่ยนแปลงโดยวิธี Histogram ได้ 3 กลุ่มใหญ่ คือ (แผนที่รูปที่ 4.2)

1. กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรจาก เดิม เป็นสัดส่วนสูงที่สุดคือ อำเภอเมืองโดยมีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.3
2. กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรจาก เดิม เป็นสัดส่วนร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 30 ของประชากรแต่ละอำเภอจากปี 2516 คือ อำเภอท่าใหม่ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.8 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.6
3. กลุ่มอำเภอที่มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในสัดส่วนร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 20 ได้แก่ อำเภอแหลมสิงห์ และ อำเภอขลุง

เมื่อพิจารณาในระดับอำเภอ การเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรในช่วง 10 ปี ดังกล่าว สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มตำบลตามการเปลี่ยนแปลงประชากรได้ 5 กลุ่ม คือ (แผนที่รูปที่ 4.3)

1. กลุ่มตำบลที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรจาก เดิม เป็นสัดส่วนสูงที่สุด คือ ตำบลทุ่งเบญจา มีการเปลี่ยนแปลงประชากรจากเดิมร้อยละ 88.8

2. กลุ่มตำบลที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรจากเดิมเป็นสัดส่วนร้อยละ 40 ถึงร้อยละ 60 ได้แก่ สุขาภิบาลบางกะจะ และ ตำบลบ่อ

3. กลุ่มตำบลที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรจากเดิมเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 ถึงร้อยละ 40 ได้แก่ ตำบลเกาะขวาง เทศบาลเมืองจันทบุรี ตำบลเกาะเปริด ตำบลบ่อพุ ตำบลวังไตนด เทศบาลเมืองขลุง ตำบลตะกาดแก้ว

4. กลุ่มตำบลที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรจากเดิมเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.7 ถึงร้อยละ 20 ได้แก่ เทศบาลท่าใหม่ ตำบลนายายตม ตำบลกระแจะ ตำบลสองพี่น้อง ตำบลคลองขุด ตำบลวันยาง สุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์ ตำบลหนองขี้ ตำบลโขมง ตำบลบางกะไชย สุขาภิบาลหนองบัว ตำบลตะปอน ตำบลสนามไชย ตำบลพลอยแหวน ตำบลรำพัน ตำบลคลองน้ำเค็ม ตำบลเขาบายศรี ตำบลช้างข้าม ตำบลบางชัน ตำบลบางสระแก้ว ตำบลสีพยา

5. กลุ่มตำบลที่มีการเปลี่ยนแปลงขนาดประชากรจากเดิมเป็นสัดส่วนลดลง คือ ตำบลเกรียนหัก และ สุขาภิบาลพลิว

ถ้าพิจารณาถึงบริเวณพื้นที่ที่รับบริการเพิ่มของประชากร เป็นส่วนใหญ่สามารถพิจารณาได้จาก ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงประชากรทั้งหมดในช่วงปี พ.ศ. 2516 ถึง พ.ศ. 2526 โดยนำมาจัดทำ Histogram ได้ดังนี้

ระดับอำเภอ แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (แผนที่รูปที่ 4.4)

1. บริเวณพื้นที่ที่รับบริการเพิ่มของประชากรสูง ได้แก่ อำเภอท่าใหม่
2. บริเวณพื้นที่ที่รับบริการเพิ่มของประชากรปานกลาง ได้แก่ อำเภอเมือง
3. บริเวณพื้นที่ที่รับบริการเพิ่มของประชากรต่ำ ได้แก่ อำเภอแหลมสิงห์ และ อำเภอขลุง

บริเวณพื้นที่ที่รับบริการเพิ่มของประชากรสูง ได้แก่ อำเภอท่าใหม่นั้นในช่วง 10 ปี สามารถรับประชากรเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 44.6 รองลงมาได้แก่ อำเภอเมือง สามารถรับ

ประชากรเพิ่มร้อยละ 35.1 อาจกล่าวได้ว่า บริเวณพื้นที่ดังกล่าว เป็นแหล่งชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก และเป็นแหล่งที่มีปัจจัยดึงดูดทางเศรษฐกิจในการประกอบอาชีพ

เมื่อพิจารณาในรายตำบล แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (แผนที่รูปที่ 4.5)

1. บริเวณพื้นที่ที่รับบริการเพิ่มของประชากรสูง ได้แก่ เทศบาลเมืองจันทบุรี ซึ่งมีสัดส่วนประชากรเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 19.3 ตำบลทุ่งเบญจา และสุขาภิบาลบางกะจะ

2. บริเวณพื้นที่ที่รับบริการเพิ่มของประชากรปานกลาง ได้แก่ เทศบาลสุขาภิบาลและตำบลที่เหลี่ยกเว่น สุขาภิบาลพลั่ว และ ตำบลเกวียนหัก

3. บริเวณพื้นที่ที่มีการลดประชากร ได้แก่ ตำบลเกวียนหักและสุขาภิบาลพลั่ว ประชากรลดลงร้อยละ 1.1 และ 0.8 ของการเปลี่ยนแปลงประชากรทั้งหมด

บริเวณพื้นที่ที่มีการลดประชากร อาจกล่าวได้ว่า เป็นพื้นที่ซึ่งไม่มีปัจจัยดึงดูดทางเศรษฐกิจ การคมนาคมไม่สะดวก

อนึ่ง ขนาดของประชากรในระดับตำบล มิได้มีความสัมพันธ์กับขนาดพื้นที่การปกครอง ทั้งนี้เพราะความแตกต่างของขนาดพื้นที่ในระดับตำบลมีความแตกต่างกัน จะเห็นได้จากตำบลที่มีขนาดพื้นที่มากที่สุด คือ ตำบลบางชัน มีพื้นที่ถึง 123.72 ก.ม.² แต่มีประชากรในปี 2516 เพียง 3,375 คน และ ปี 2526 เพียง 3,493 คน แต่ตำบลที่มีขนาดเล็กที่สุดคือเทศบาลเมืองจันทบุรี มีพื้นที่เพียง 8.74 ก.ม.² มีจำนวนประชากรสูงถึง 21,777 คน ในปี 2516 และ 28,856 คนในปี 2526

เมื่อพิจารณาขนาดของประชากรรายตำบลที่กระจายตามที่ตั้งแต่ละอำเภอ จะเห็นว่า ส่วนใหญ่ตำบลที่มีประชากรสูงตั้งอยู่ในรัศมีห่างจากเทศบาลเมืองจันทบุรีไม่เกิน 15 ก.ม. และตำบลรอบนอกที่อยู่ไกลจากเทศบาลเมืองจันทบุรีเกินกว่า 15 ก.ม. มีประชากรน้อยลงตามลำดับ ซึ่งการเพิ่มของจำนวนประชากรก็เช่นเดียวกันนี้

การเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบประชากรของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี แยกพิจารณาได้ 2 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงประชากรตามธรรมชาติ เป็นการพิจารณาองค์ประกอบด้านการเกิดและการตายของประชากร กับการเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น เพื่อหาอัตรา

การเพิ่มสุทธิของประชากรของพื้นที่ดินชายทะเลและจังหวัดจันทบุรี (ตารางที่ 4.22)

1. การเปลี่ยนแปลงประชากรตามธรรมชาติ ในช่วงปี พ.ศ. 2516 ถึง พ.ศ. 2526 พื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี มีอัตราการเกิดสูงขึ้นเล็กน้อย และการตายลดลง คือ ในปี พ.ศ. 2516 มีอัตราการเกิดร้อยละ 3.3 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็นร้อยละ 3.4 ในปี พ.ศ. 2526 และอัตราการตายลดลงจากร้อยละ 0.7 ในปี พ.ศ. 2516 เป็นร้อยละ 0.5 ในปี พ.ศ. 2526 ดังนั้น อัตราการเพิ่มของประชากรโดยธรรมชาติเพิ่มขึ้นจากอัตราการเพิ่มโดยธรรมชาติ ร้อยละ 2.6 ในปี 2516 เป็นร้อยละ 2.9 ในปี 2526

2. การเปลี่ยนแปลงประชากรจากการย้ายถิ่น ในช่วง 10 ปี พื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี มีอัตราการย้ายเข้าและอัตราการย้ายออกเพิ่มขึ้น แต่อัตราการย้ายออกมากกว่าอัตราการย้ายเข้า ทำให้อัตราการย้ายถิ่นสุทธิเป็นร้อยละ -0.5 และ -2.7 ในปี 2516 และปี 2526

เมื่อพิจารณาการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบประชากรทั้งหมด พบว่า การเปลี่ยนแปลงประชากรสุทธิ หรืออัตราการเพิ่มสุทธิของประชากรในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ในปี 2526 มีอัตราการเพิ่มประชากรสุทธิเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าของปี พ.ศ. 2516 คือ พ.ศ. 2516 มีอัตราการเพิ่มประชากรสุทธิร้อยละ 2.1 และ ปี 2526 มีอัตราการเพิ่มประชากรสุทธิถึงร้อยละ 5.0 และเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า อำเภอท่าใหม่มีอัตราการเพิ่มประชากรสุทธิโดยเฉพาะเทศบาลตำบลท่าใหม่ ซึ่งมีอัตราการเพิ่มประชากรสุทธิปี 2526 สูงเป็น 2 เท่าของอัตราการเพิ่มประชากรสุทธิปี 2516 ส่วนตำบลอื่น ๆ ในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี มีอัตราการเพิ่มของประชากรสุทธิลดลง และเมื่อพิจารณาอัตราการเพิ่มประชากรจากการย้ายถิ่นพบว่า อำเภอท่าใหม่มีอัตราการเพิ่มประชากรโดยการอพยพเพิ่มขึ้น แต่เทศบาลตำบลท่าใหม่มีอัตราการเพิ่มประชากรโดยอพยพลดลง อำเภอแหลมสิงห์มีอัตราการเพิ่มประชากรโดยการอพยพเท่าเดิม แต่สุขาภิบาลแหลมสิงห์มีอัตราการเพิ่มประชากรโดยการอพยพลดลงมากกว่าร้อยละ 1.1 ในปี 2516 เป็น -0.1 ในปี 2526 ในขณะที่สุขาภิบาลห้วยมีอัตราการเพิ่มของประชากรโดยการอพยพเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.3 ในปี 2516 เป็น 1.7 ในปี 2526

เขตการปกครอง	พื้นที่ (กม ²)	จำนวนประชากร		การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร			ความหนาแน่นประชากร		อัตราการเพิ่ม โดยเฉลี่ย
		พ.ศ. 2518	พ.ศ. 2528	จำนวน	ร้อยละของ พ.ศ. 2518	ร้อยละของยอด รวมการเปลี่ยนแปลง	พ.ศ. 2518	พ.ศ. 2528	
อำเภอ เมืองจันทบุรี	85.17	37,469	50,350	12,881	34.3	35.1	439.9	591.1	2.9
เทศบาล เมืองจันทบุรี	8.74	21,777	28,856	7,079	32.5	19.3	2,491.6	3,301.6	2.8
ต.ตลาดจันทบุรี	2.50	3,638	3,501	-137	-3.8	-0.3	1,455.2	1,400.4	-0.3
ต.วัดใหม่	6.24	18,139	25,355	7,216	39.8	19.7	2,906.8	4,063.3	3.4
ส.บางกะจะ	41.08	7,905	12,076	4,171	52.7	11.3	192.4	293.9	4.3
ส.หนองบัว	14.14	4,510	5,063	553	12.2	1.5	318.9	358.0	1.1
ต.เกาะขวาง	21.21	3,277	4,355	1,078	32.9	2.9	154.5	205.3	0.2
อำเภอท่าใหม่	392.69	72,015	88,358	16,343	22.8	44.6	183.3	225.0	2.0
เทศบาลตำบลท่าใหม่	30.92	8,042	9,600	1,558	19.4	4.2	260.1	310.4	1.7
ต.ท่าใหม่	26.48	6,668	8,165	1,497	24.4	4.0	251.8	308.3	2.0
ต.ยายร้า	4.44	1,374	1,435	61	4.4	0.1	286.9	323.1	0.4
ต.สีพญา	13.16	1,811	1,825	14	0.7	0.03	137.6	138.6	0.07
ต.พลอยแหวน	14.24	1,615	1,778	161	9.9	0.4	113.4	124.7	0.9
ต.เขาวงศ์ศรี	4.87 (13)	6,201	6,705	504	8.1	1.3	477.0*	515.7*	0.7
ต.สองพี่น้อง	25.32	5,827	6,791	964	16.5	2.6	230.1	268.2	1.5
ต.ช้างข้าม	35.85	4,279	4,489	210	4.9	0.5	119.3	125.2	0.4
ต.บ่อหุ	1.84	1,239	1,584	345	27.8	0.9	673.3	860.8	2.4
ต.สนามไชย	44.40	3,907	4,302	395	10.1	1.0	88.0	96.8	0.9
ต.ตะกาดเจ้า	36.93	5,449	6,679	1,230	22.5	3.3	147.5	180.8	2.0
ต.ทุ่งเบ็ญจา	5.58 (425)	6,952	13,116	6,164	88.6	16.8*	163.0	308.0	6.5*

เขตการปกครอง	พื้นที่ (กม. ²)	พ.ศ. 2518	พ.ศ. 2526	จำนวน	ร้อยละของ	ร้อยละของ	พ.ศ. 2518	พ.ศ. 2526	โดยเฉลี่ย
		พ.ศ. 2518	พ.ศ. 2526		รวมการเปลี่ยนแปลง				
ค. นายายอาม	19.08	0.158	7.287	1,131	18.3	3.0	322.0	382.0	1.7
ค. โขม่ง	29.30	1.904	2.186	282	14.8	0.7	64.9	74.8	1.3
ค. กระบะ	38.72	3.773	4.421	648	17.1	1.7	102.7	120.3	1.5
ค. รังโคก	35.90	5.751	7.293	1,578	27.4	4.3	180.1	203.1	2.4
ค. รำพัน	28.00	3.001	3.281	280	9.3	0.7	107.1	117.1	0.9
ค. คลองขุด	30.60	3.187	3.708	522	16.3	1.4	104.1	121.2	1.5
อำเภอนวมสิงห์	168.18	25.313	28.471	3,158	12.4	8.8	150.5	189.2	1.1
ส. บ้านนวมสิงห์	22.18	7.335	8.445	1,110	15.1	3.0	331.0	381.1	1.4
ส. หัว	10.31	5.089	4.787	-292	-5.7	-0.8	493.5	485.2	-0.5
ค. คลองน้ำเค็ม	14.02	1.585	1.889	134	8.5	0.9	111.9	121.1	0.8
ค. บางพระแก้ว	12.08	1.837	2.236	399	2.1	1.1	152.0	185.1	1.9
ค. เกาะเปริด	22.92	2.505	3.299	794	31.6	2.1	109.2	143.9	2.8
ค. นองซิม	50.88	4.084	4.898	614	15.0	1.8	80.5	92.8	1.4
ค. บางกะไชย	38.01	2.598	3.297	389	13.7	1.1	80.4	91.5	1.2
อำเภอบึง	227.34	25.897	29.954	4,257	18.5	11.8	113.0	131.7	1.5
เทศบาลตำบลบึง	3.18	8.978	8.802	1,824	23.3	4.4	2,194.3	2,705.0*	2.1
ค. บ่อ	60.85	3.908	5.822	1,918	49.0	5.2	84.1	95.8	4.0
ค. เกวียนหัก	18.15	4.491	4.088	-403	-8.9	-1.1	278.0	253.1	-0.9
ค. ตะปอน	10.12	3,010	3,371	381	12.0	0.9	297.4	333.1	1.1
ค. บางชัน	123.32	3.375	3.483	118	3.5	0.3	27.2	28.2	0.3
ค. รินยาง	13.32	3.837	4.578	641	18.3	1.7	285.5	343.7	1.5
รวม	873.38	180,484	197,133	38,839	22.8	100.0	183.7	228.7	2.0
จังหวัดจันทบุรี	8,338.0	257,845	384,440	108,795	41.4	-	40.8	57.5	3.5
ของที่ดินชายทะเล									
คือจังหวัด	13.8	82.3	54.1	34.3					

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

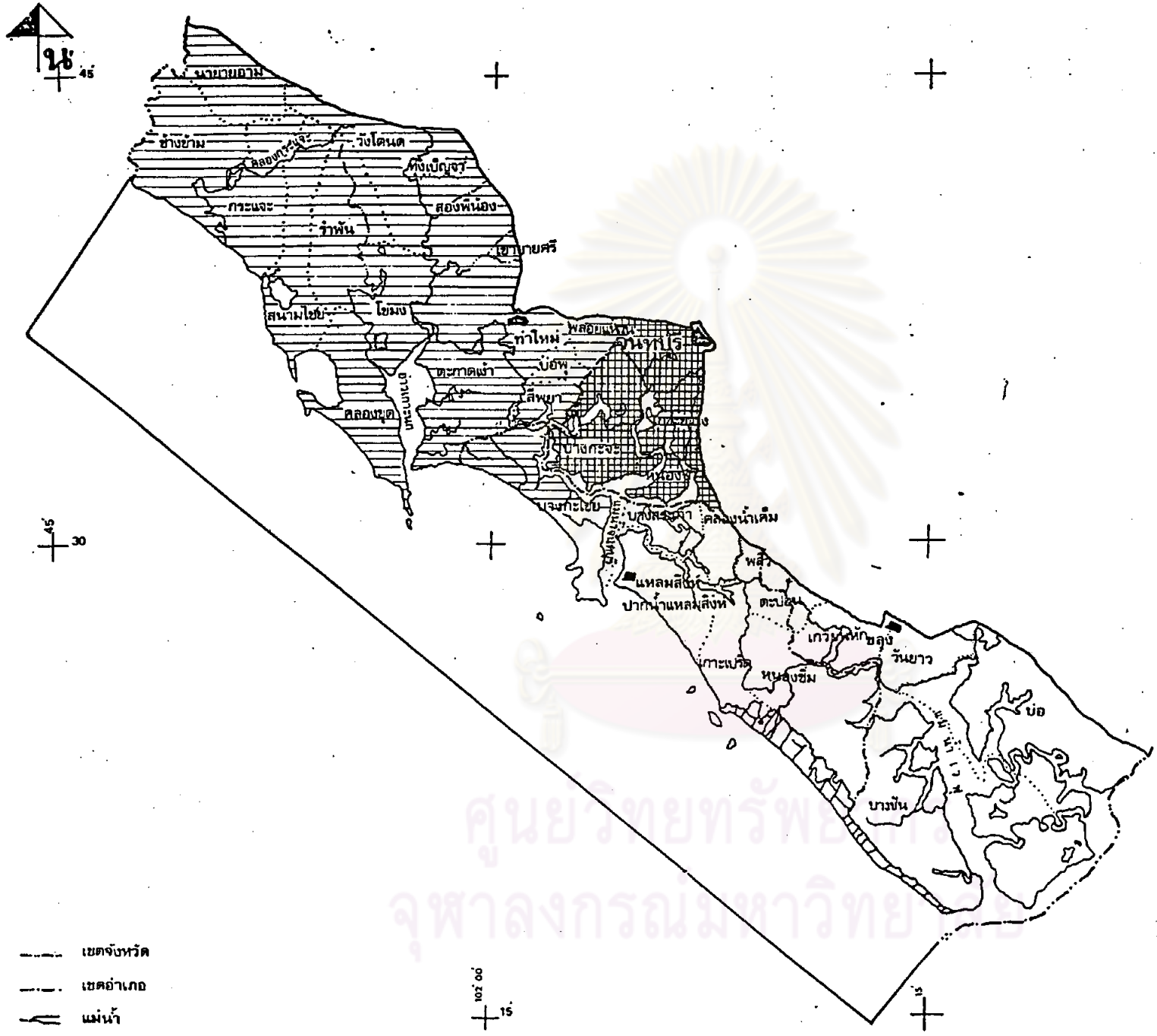
สัญลักษณ์

- เขตตำบล
- กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากร สูงสุด
- กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากร ปานกลาง
- กลุ่มอำเภอที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากร ต่ำ

แผนที่ 4.2 การเปลี่ยนแปลงประชากรระดับอำเภอ พ.ศ.2516-พ.ศ.2526

มาตราส่วน

ที่มา ตารางที่ 4.20

- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ
- แม่น้ำ

1:50,000

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบอัตราประชากร เกิด ตาย ย้ายถิ่น ในเขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2516 - พ.ศ. 2526

เขตการปกครอง	อัตราการเกิด		อัตราตาย		อัตราเพิ่มของประชากรโดยธรรมชาติ		อัตราการย้ายเข้า		อัตราการย้ายออก		อัตราการเพิ่มประชากรโดยอพยพ		อัตราการเพิ่มประชากรสุทธิ	
	ปี 2516	ปี 2526	ปี 2516	ปี 2526	ปี 2516	ปี 2526	ปี 2516	ปี 2526	ปี 2516	ปี 2526	ปี 2516	ปี 2526	ปี 2516	ปี 2526
<u>อำเภอเมือง</u>	0.5	0.2	0.8	0.4	-0.3	-0.2	9.0	7.9*	4.8	4.5	4.2	3.4	3.9	3.2*
เทศบาลเมืองจันทบุรี	16.0	17.0	0.6	0.4	15.4	16.6	6.6	8.4	17.7	31.5	-11.1	-23.1	4.3	-12.0
ส.บางกะจะ	0.4	0.4	0.7	0.4	-0.3	-0.3	11.5	10.5	5.9	6.0	5.6	4.5	5.3	4.2
ส.หนองบัว	0.6	0.7	0.5	0.4	0.1	0.3	4.7	2.8	3.0	2.4	1.7	0.4	1.8	0.7
<u>อำเภอท่าใหม่</u>	1.5	0.9	0.9	0.5	0.6	0.4	3.2	4.7	2.2	3.1	1.0	1.6*	1.6	2.0*
เทศบาลตำบลท่าใหม่	2.4	4.6	0.5	0.6	1.9	4.0	9.7	6.8	10.5	8.4	-0.8	-1.6	1.1	2.4*
<u>อำเภอแหลมสิงห์</u>	0.9	0.5	0.4	0.4	0.5	0.1	3.2	2.8	2.5	2.1	0.7	0.7	1.2	0.8
ส.ปากน้ำแหลมสิงห์	0.4	1.2	0.5	0.5	-0.1	0.7	3.7	2.0	2.6	2.1	1.1	-0.1	1.0	0.6
ส.พลั่ว	0.7	-	0.3	0.4	0.4	-0.4	3.7	4.2	2.4	2.5	1.3	1.7*	1.7	1.3
<u>อำเภอขลุง</u>	1.8	0.6	0.4	0.5	1.4	0.1	2.4	3.5*	1.8	3.1	0.6	0.4	2.0	0.5
เทศบาลตำบลขลุง	1.5	3.7	0.5	1.0	1.0	2.7	3.6	5.1	3.1	7.2	0.5	-2.1	1.5	0.6
รวม	3.3	3.4	0.7	0.5	2.6	2.9	4.5	5.3	5.0	7.7	-0.5	-2.7	2.1	5.0

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทิศทางการย้ายถิ่น

ทิศทางการย้ายถิ่นของประชากรที่ย้ายภูมิลำเนาพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีปี 2520 มีลักษณะการย้ายถิ่นภายในพื้นที่ดินชายทะเล มากกว่าการย้ายถิ่นมาจากต่างจังหวัด โดยเป็นการย้ายถิ่นมาจากต่างอำเภอมากกว่าการย้ายภายในเขตเทศบาล และเป็นการย้ายไปต่างอำเภอมากกว่าการย้ายถิ่นไปภายในเขตเทศบาล กล่าวคือ เป็นการย้ายถิ่นเข้ามาจากต่างอำเภอร้อยละ 35.5 และย้ายถิ่นไปต่างอำเภอร้อยละ 49.0

ในช่วง 6 ปี ปี พ.ศ. 2526 พบว่า ทิศทางการย้ายถิ่นยังคงมีรูปแบบเช่นเดิม คือยังคงเป็นการย้ายถิ่นภายในพื้นที่ดินชายทะเล แต่การย้ายถิ่นเข้าภายในเขตเทศบาลมากกว่ามาจากต่างอำเภอ ส่วนการย้ายออกยังคงเป็นเช่นเดิม คือ เป็นการย้ายไปต่างอำเภอมากกว่าการย้ายถิ่นไปภายในเขตเทศบาล กล่าวคือ การย้ายถิ่นเข้าภายในจังหวัดในปี 2526 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากเดิมร้อยละ 67.2 ในปี 2520 เป็นร้อยละ 67.9 ในปี 2526 โดยการย้ายถิ่นภายในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 31.7 ในปี 2520 เป็นร้อยละ 40.8 ในปี 2526 ส่วนการย้ายมาจากต่างอำเภอลดลงจากเดิมร้อยละ 35.5 ในปี 2520 เป็นร้อยละ 24.2 ในปี 2526 โดยการย้ายไปภายในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นเล็กน้อยในขณะที่การย้ายไปต่างอำเภอลดลงมาก ส่วนการย้ายไปต่างจังหวัดมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมาก จากเดิมร้อยละ 28.4 ในปี 2520 เป็น 40.3 ในปี 2526

แนวโน้มการย้ายถิ่นในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี พบว่า ทิศทางการย้ายถิ่นในปี 2526 ยังคงมีรูปแบบเดิม คือ เป็นการย้ายถิ่นภายในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี มากกว่าการย้ายจากต่างจังหวัดหรือย้ายออกไปต่างจังหวัด แต่มีการเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดของการย้ายถิ่นภายในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี กล่าวคือ การย้ายภายในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นในขณะที่การย้ายถิ่นต่างอำเภอลดลง

ตารางที่ 4.23 แสดงประชากรย้ายภูมิลำเนา เข้ามายังพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ในปี 2520 และปี 2526

ทิศทางการย้ายถิ่น	ปี 2520		ปี 2526	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยอดรวมผู้ย้ายถิ่น เข้า	7,671	100	10,353	100
1. ย้ายถิ่นภายในพื้นที่ดินชายทะเล	5,155	67.2	6,725	67.9
1.1 ย้ายถิ่นภายในเขตเทศบาล	2,433	31.7	4,215	40.8
1.2 ย้ายมาจากต่างอำเภอ	2,722	35.5	2,510	24.2
2. ย้ายมาจากต่างจังหวัด	2,516	32.8*	3,628	35.0

ที่มา : กองทะเบียนราษฎร

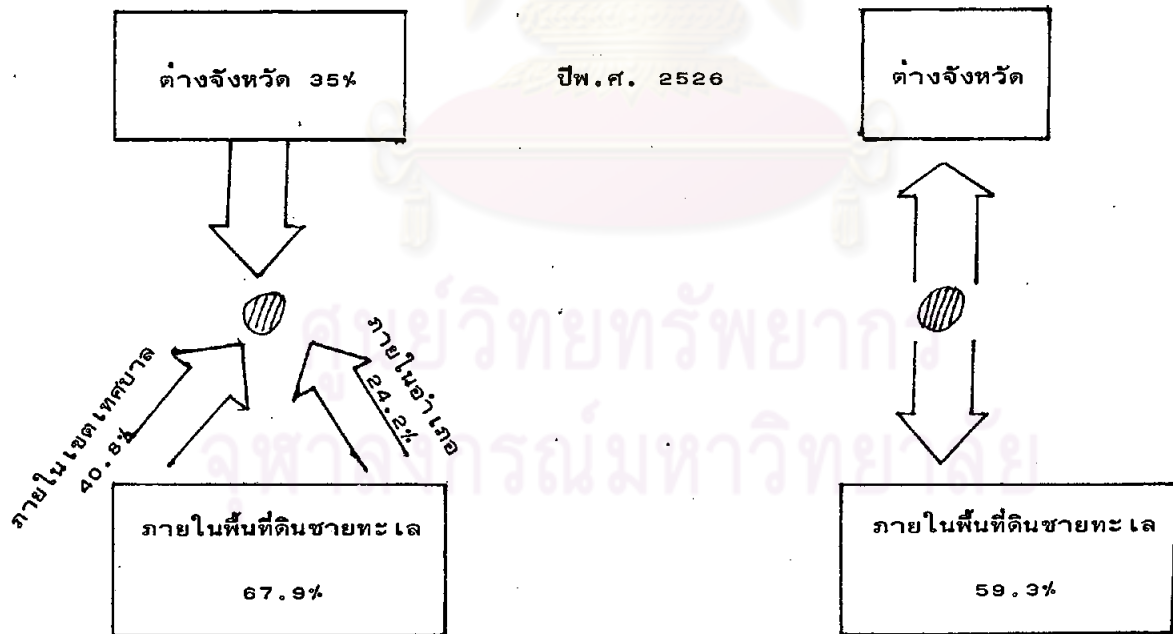
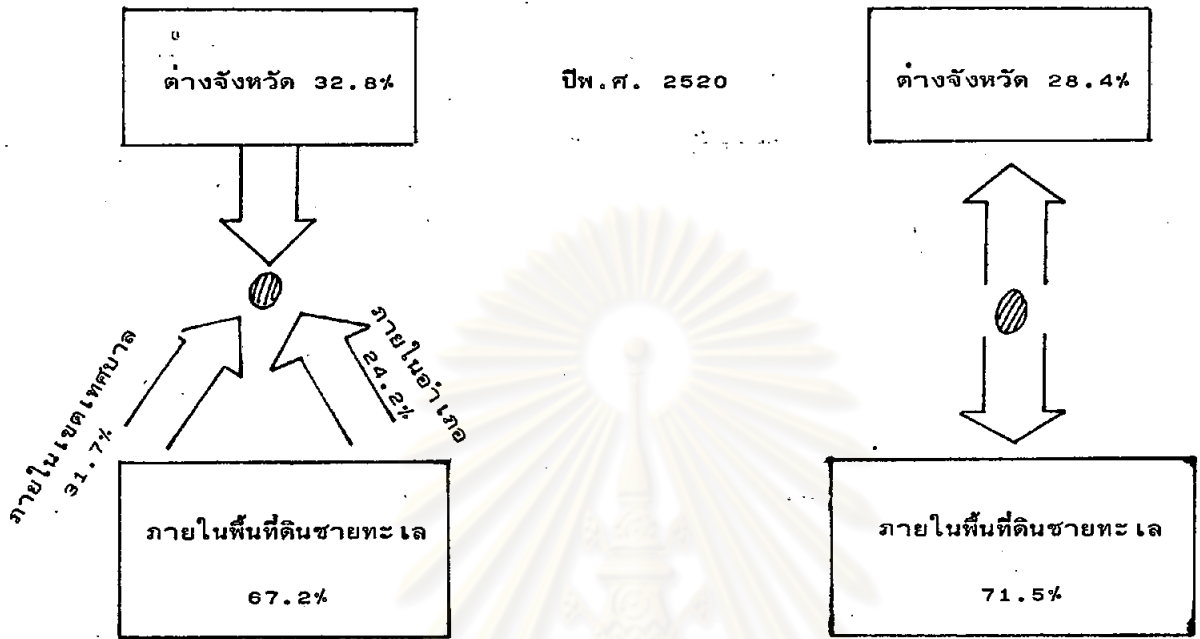
ตารางที่ 4.24 แสดงประชากรย้ายภูมิลำเนาออกจากพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ปี 2520 และปี 2526

ทิศทางการย้ายถิ่น	ปี 2520		ปี 2526	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยอดรวมผู้ย้ายถิ่นออก	9,686	100	15,193	100
1. ย้ายถิ่นไปภายในพื้นที่ดินชายทะเล	6,930	71.5*	9,019	59.3*
1.1 ย้ายไปภายในเขตเทศบาล	2,196	22.6	3,635	23.9
1.2 ย้ายไปต่างอำเภอ	4,744	49.0	5,384	35.5
2. ย้ายไปต่างจังหวัด	2,746	28.4	6,125	40.3*
3. ไม่ทราบที่อยู่	-	-	49	0.3

ที่มา : กองทะเบียนราษฎร

แผนภูมิที่ 4.2 ทิศทางการย้ายถิ่นประชากรของพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี ปีพ.ศ. 2520

และพ.ศ. 2526

4.8.2 การวัดการกระจายตัวของประชากร

การวัดการกระจายตัวของประชากรในบริเวณพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี

จาก Lorenz Curve พบว่า การกระจายตัวของประชากร 2526 มีการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่น้อยกว่า ปี 2516 เล็กน้อย นั่นคือ ประมาณร้อยละ 50 ของประชากรในปี 2516 และ 2526 รวมกันอยู่ในพื้นที่ประมาณร้อยละ 15 เท่านั้น ส่วนประชากรอีกประมาณร้อยละ 50 ที่เหลือจะกระจายกันอยู่ในพื้นที่ประมาณร้อยละ 85 เมื่อพิจารณาจากรายละเอียดพบว่า ในปี 2526 เทศบาลเมืองจันทบุรี ซึ่งมีเนื้อที่เพียง 8.74 ก.ม.² มีประชากรรวมกันอยู่หนาแน่นถึง 3,302 คนต่อตารางกิโลเมตร (แผนภูมิที่ 4.3) และเมื่อพิจารณาควบคู่กับดัชนีการรวมตัวของประชากร ปี 2516 มีค่า 0.40 ในขณะที่ปี 2526 มีค่า 0.42 แสดงว่าปี 2516 และปี 2526 มีการรวมตัวของประชากรมาก โดยปี 2526 มีการรวมตัวมากกว่าปี 2516 เล็กน้อย

การกระจายตัวของประชากร

จังหวัดจันทบุรี มีความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่ในปี 2526 มีจำนวน 57 คนต่อตารางกิโลเมตร เพิ่มขึ้นจากปี 2516 ซึ่งมีความหนาแน่นประชากร 40 คนต่อ ก.ม.² สำหรับพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีมีความหนาแน่นประชากรสูงกว่าความหนาแน่นประชากรของจังหวัด คือ ปี 2526 มีความหนาแน่นประชากร 225 คนต่อ ก.ม.² เพิ่มขึ้นจากปี 2516 ซึ่งมีความหนาแน่นประชากร 183 คนต่อ ก.ม.² (ตารางที่ 4.25 และ 4.26)

ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ในระดับอำเภอในปี 2516 พบว่า อำเภอเมืองจันทบุรี มีความหนาแน่นประชากรสูงสุด คือ 499 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทศบาลเมืองจันทบุรีมีความหนาแน่นประชากรสูงสุดคือ 2,491 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนอำเภอขลุงมีความหนาแน่นประชากรต่ำสุด คือ 83 คนต่อตารางกิโลเมตร ในปี พ.ศ. 2526 อำเภอเมืองจันทบุรียังคงมีความหนาแน่นประชากรสูงสุด คือ 591 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทศบาลเมืองจันทบุรีมีความหนาแน่นประชากรสูงสุด คือ 3,301 คนต่อตารางกิโลเมตร และอำเภอขลุงมีความหนาแน่นประชากรต่ำสุด คือ 95 คนต่อตารางกิโลเมตร จะเห็นได้ว่าในช่วง 10 ปี การกระจายตัวของประชากรต่อพื้นที่ยังคงมีเค้าโครงเหมือนเดิม จึงสามารถแบ่งกลุ่มความหนาแน่นประชากรได้อย่างกว้าง ๆ 3 กลุ่ม คือ (แผนที่รูปที่ 4.6)

1. กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง ได้แก่อำเภอเมืองและอำเภอท่าใหม่
2. กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรปานกลาง ได้แก่อำเภอแหลมสิงห์
3. กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรต่ำ ได้แก่ อำเภอขลุง

เมื่อพิจารณาในระดับตำบล สามารถแบ่งกลุ่มความหนาแน่นประเทศในปี 2526

ได้ดังนี้ (แผนที่รูปที่ 4.7)

1. กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงมากกว่า 2,000 คนต่อตารางกิโลเมตร
ขึ้นไป ได้แก่ เทศบาลเมืองจันทบุรี เทศบาลขลุง
2. กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงระหว่าง 500-1,000 คนต่อตาราง
กิโลเมตร ได้แก่ ตำบลเขาบายศรี ตำบลบ่อพู่
3. กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรปานกลางระหว่าง 300-500 คนต่อตาราง
กิโลเมตร ได้แก่ ตำบลทุ่งเบญจา เทศบาลตำบลท่าใหม่ ตำบลตะปอน ตำบลวันยาว
ตำบลหนองบัว สุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์ ตำบลนายตม สุขาภิบาลหลัว
4. กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรปานกลางระหว่าง 100-300 คนต่อตาราง
กิโลเมตร ได้แก่ สุขาภิบาลบางกะจะ ตำบลสองพี่น้อง ตำบลเกรียนหัก ตำบลเกาะขวาง
ตำบลวังโดนด ตำบลบางสระแก้ว ตำบลตะกาดงัว ตำบลเกาะเปริด ตำบลสี่พระยา
ตำบลพลอยแหวน ตำบลคลองน้ำเค็ม ตำบลคลองขุด ตำบลช้างข้าม ตำบลกระแจะ ตำบล
รำพัน
5. กลุ่มที่มีความหนาแน่นของประชากรต่ำกว่า 100 คนต่อตารางกิโลเมตร
ได้แก่ ตำบลสนามไชย ตำบลบ่อ ตำบลหนองขี้ม ตำบลบางกะไชย ตำบลโขมง ตำบลบางชัน

ในปี 2526 การกระจายตัวของประชากรจะมีลักษณะใหญ่ ๆ เช่นเดียวกับปี 2516
แต่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่เริ่มสูงขึ้น โดยที่อำเภอเมืองยังคงมี
ความหนาแน่นสูงที่สุด และเมื่อพิจารณาในระดับตำบล เทศบาลเมืองนันทบุรียังคงมีความหนาแน่น
สูงที่สุด และทุกตำบลมีความหนาแน่นประชากรเพิ่มขึ้น โดยตำบลที่มีความหนาแน่นประชากรสูง

จะเป็นตำบลที่อยู่ใกล้เส้นทางหลวงหมายเลข 3 และตำบลที่อยู่ริมฝั่งทะเลในบริเวณที่มีท่าเรือประมง ส่วนตำบลที่อยู่ห่างไกลออกไปจะมีความหนาแน่นประชากรลดลง แนวโน้มการกระจายตัวของประชากรจะเริ่มขยายตัวจากบริเวณใกล้ทางหลวงหมายเลข 3

ไปยังบริเวณที่อยู่ถัดลงไปทิศทางที่ไปสู่ชายฝั่งทะเล ซึ่งพื้นที่มีแรงดึงดูดทางเศรษฐกิจ (แผนที่ 4.8)

4.8.3 โครงสร้างของประชากรในเขตชุมชนเมือง

ในการพิจารณาถึงประชากรในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี พิจารณาจากประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลและสุขาภิบาลในปี 2516 มีประชากรในเขตชุมชนเมือง 61,636 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 ของประชากรในเขตพื้นที่ดินชายทะเล และร้อยละ 61.6 เป็นประชากรในเขตชนบท และประชากรในเขตชนบทมีมากกว่าประชากรในเขตชุมชนเมืองประมาณ 2 เท่า ในปี 2526 ประชากรในเขตชุมชนเมืองเพิ่มขึ้นเป็น 76,839 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 ของประชากรในเขตพื้นที่ดินชายทะเล และประชากรในเขตชนบทมีสัดส่วนร้อยละ 61.1 ของประชากรทั้งหมด จะเห็นได้ว่าในช่วง 10 ปี ประชากรในเขตชนบทมีสัดส่วนลดลง ร้อยละ 0.5 เช่นกัน แสดงให้เห็นว่า แนวโน้มความเป็นเมืองของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีเพิ่มขึ้นน้อยมาก เมื่อพิจารณาในระดับอำเภอปี 2526 พบว่าอำเภอเมืองจันทบุรี มีสัดส่วนของประชากรในเขตชุมชนเมืองสูงสุด คือ ร้อยละ 56.7 ของประชากรในอำเภอเมือง ในขณะที่เทศบาลตำบลขลุง มีสัดส่วนประชากรเมืองต่ำสุดเพียงร้อยละ 28.7 ของประชากรในอำเภอ (แผนที่รูปที่ 4.8)

ขนาดและจำนวนประชากรในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีในปี 2516 และ ปี 2526 มีลักษณะและเค้าโครงเหมือนเดิม โดยเทศบาลเมืองเป็นชุมชนที่มีประชากรมากที่สุด เป็นร้อยละ 35.3 ของประชากรเมืองในปี 2516 และเพิ่มเป็นร้อยละ 37.2 ในปี 2526 รองลงมาได้แก่ สุขาภิบาลบางกะจะ มีประชากรเมืองร้อยละ 12.8 ของประชากรเมืองในปี 2516 และเป็นร้อยละ 15.5 ในปี 2526 จะเห็นได้ว่าขนาดประชากรของชุมชนเมืองลำดับที่ 1 และ 2 มีความแตกต่างกันมาก เทศบาลเมืองจันทบุรียังคงเป็นชุมชนเมืองที่มีลักษณะเด่นชัด ในขณะที่สุขาภิบาลหนองบัวมีประชากรเมืองน้อยที่สุดในปี 2516 คือเพียงร้อยละ 7.3 ของประชากรเมืองและลดลงเป็นร้อยละ 6.5 ในปี 2526 แม้ว่าจำนวน

ประชากรจะเพิ่มขึ้นจากปี 2516 จำนวน 553 คนก็ตาม สำหรับสุขภาพพลีว มีจำนวนประชากรในปี 2526 ลดลงจากปี 2516 จำนวน 292 คน มีประชากรเมืองร้อยละ 8.2 ในปี 2516 ลดลงเป็นร้อยละ 6.1 ในปี 2526 เมื่อพิจารณาาร่วมกับจำนวนการเกิดการตายและการย้ายถิ่นในช่วงปี 2520 ถึง 2526 พบว่า มีจำนวนการตายมากกว่าการเกิด ส่วนการย้ายถิ่นนั้นมีการย้ายถิ่นเข้ามากกว่าการย้ายถิ่นออก (ตารางที่ 4.27)

การกระจายตัวของประชากรในเขตชุมชนเมือง พบว่า เทศบาลเมืองจันทบุรีมีพื้นที่น้อยในขณะที่มีประชากรมากที่สุด มีลักษณะการกระจายตัวของประชากรมาก คือในปี 2526 เทศบาลเมืองจันทบุรีมีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่มากที่สุด ถึง 3,301 คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาคือ เทศบาลตำบลขลุง มีความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่ 2,705 คนต่อตารางกิโลเมตร เมื่อพิจารณาถึงการกระจายตัวของประชากรของชุมชนเมืองในระดับอำเภอ พบว่า ส่วนใหญ่ชุมชนเมืองในอำเภอเมืองและอำเภอขลุง มีความหนาแน่นของประชากรเมืองต่อพื้นที่สูง รองลงมาคือ อำเภอแหลมสิงห์ และ อำเภอท่าใหม่ ซึ่งทั้งสองอำเภอนี้มีความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

การเปลี่ยนแปลงประชากรในเขตชุมชนเมือง ในช่วงปี 2516 ถึง 2526 มีอัตราการเพิ่มของประชากรเมืองร้อยละ 2.3 ต่อปี ซึ่งมากกว่าอัตราการเพิ่มของประชากรในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรีเพียงเล็กน้อย โดยมีเทศบาลเมืองจันทบุรี มีประชากรเมืองเพิ่มจากเดิมมากที่สุด คือร้อยละ 2.8 ต่อปี รองลงมาคือ เทศบาลตำบลขลุง ส่วนสุขภาพพลีวมีแนวโน้มของประชากรเมืองลดลงร้อยละ -0.5 ต่อปี ซึ่งเกิดจากตาย ไม่ใช่การย้ายถิ่นออก

อย่างไรก็ตาม บริเวณพื้นที่ที่รับการเพิ่มของประชากรเมืองเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ เทศบาลเมืองจันทบุรี ส่วนพื้นที่ที่รับการเพิ่มของประชากรรองลงมา คือ ชุมชนเมืองในเขตอำเภอขลุง อำเภอท่าใหม่ และอำเภอแหลมสิงห์ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในแง่บทบาทของชุมชนในพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี นอกจากการตั้งหลักแหล่งในรูปของหมู่บ้านชนบทแล้ว ยังมีศูนย์กลางชุมชนที่ทำหน้าที่ให้บริการแก่ชุมชนชนบทที่อยู่โดยรอบ ศูนย์กลางชุมชนที่มีแบ่งได้เป็น 4 ระดับ คือ เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล สุขภาพพลีวและหมู่บ้านศูนย์กลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าแห่งที่ตั้งและกิจกรรมหลักที่สำคัญของศูนย์กลางชุมชนต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า เทศบาลเมืองจันทบุรีเป็นศูนย์กลางหลักของจังหวัด ทั้งในด้าน

ตารางที่ 4.25 แสดงการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ระดับตำบล พ.ศ. 2516

เขตการปกครอง	พื้นที่		% สะสมพื้นที่	ประชากรปี 2516		% สะสมประชากร	ความหนาแน่นเฉลี่ย คน/กม ²
	กม ²	%		คน	%		
ด.บางชัน	123.32	14.12	14.12	3,375	2.14	2.14	27
ด.บ่อ	60.85	6.97	21.09	3,906	2.48	4.62	64
ด.โขมง	29.30	3.35	24.44	1,904	1.21	5.83	65
ด.บางกะไชย	36.01	4.13	28.57	2,898	1.84	7.67	80
ด.หนองซืม	50.68	5.81	34.38	4,084	2.60	10.27	81
ด.สนามไชย	44.40	5.08	39.46	3,907	2.48	12.75	88
ด.กระแจะ	36.72	4.20	43.66	3,773	2.39	15.14	102
ด.คลองซุด	30.60	3.50	47.16	3,187	2.02	17.16	104
ด.รำพัน	28.00	3.26	50.42	3,001	1.90	19.06	105
ด.เกาะเปริด	22.92	2.62	53.04	2,505	1.59	20.65	109
ด.คลองน้ำเค็ม	14.02	1.60	54.64	1,585	1.00	21.65	112
ด.พลอยแหวน	14.24	1.63	56.27	1,615	1.02	22.67	113
ด.ช้างข้าม	35.85	4.10	60.37	4,279	2.72	25.39	119
ด.สีหย้า	13.16	1.51	61.88	1,811	1.15	26.54	138
ด.ตะกาดเจ้า	36.93	4.23	66.11	5,449	3.46	30.00	147
ด.บางสระแก้ว	12.08	1.38	67.49	1,837	1.16	31.16	152
ด.เกาะขวาง	21.21	2.43	69.92	3,277	2.08	33.24	154
ด.วังโดนด	35.90	4.12	74.04	5,751	3.65	36.89	160

เขตการปกครอง	พื้นที่		% สะสมพื้นที่	ประชากรปี 2518		% สะสมประชากร	ความหนาแน่นเฉลี่ย คน/กม ²
	กม ²	%		คน	%		
ต.ทุ่งเบญจา	(42.5)5.58	0.64	74.68	6,952	4.41	41.30	163
ส.บางกะจะ	41.08	4.70	79.38	7,905	5.01	46.31	192
ต.สองพี่น้อง	25.32	2.90	82.28	5,827	3.70	50.01	230
ท.ตำบลท่าใหม่	30.92	3.54	85.82	8,042	5.10	55.11	260
ต.เกรียนหัก	16.15	1.85	87.67	4,491	2.86	57.97	278
ต.ตะปอน	10.12	1.16	88.83	3,010	1.91	59.88	297
ต.วันยาว	13.32	1.52	90.35	3,937	2.50	62.38	299
ส.หนองบัว	14.14	1.62	91.97	4,510	2.86	65.24	319
ต.นายายอาม	19.06	2.18	94.15	6,156	3.91	69.15	322
ส.ปากน้ำแหลมสิงห์	22.16	2.54	96.69	7,335	4.65	73.80	331
ส.พลั่ว	10.31	1.18	97.87	5,089	3.23	77.03	493
ต.เขาบายศรี	(12.5)4.87	0.56	98.43	6,201	3.93	80.96	496
ต.บ่อพู่	1.84	0.21	98.64	1,239	0.79	81.75	673
ท.ตำบลขลุ้ง	3.18	0.36	99.00	6,978	4.43	86.18	2,194
ท.เมืองจันทบุรี	8.74	1.00	100.00	21,777	13.82	100.00	2,492
รวม	873.38	100.00	2,232.82	157,573	100.00	1,349.90	180

ตารางที่ 4.26 แสดงการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีระดับตำบลปี 2526

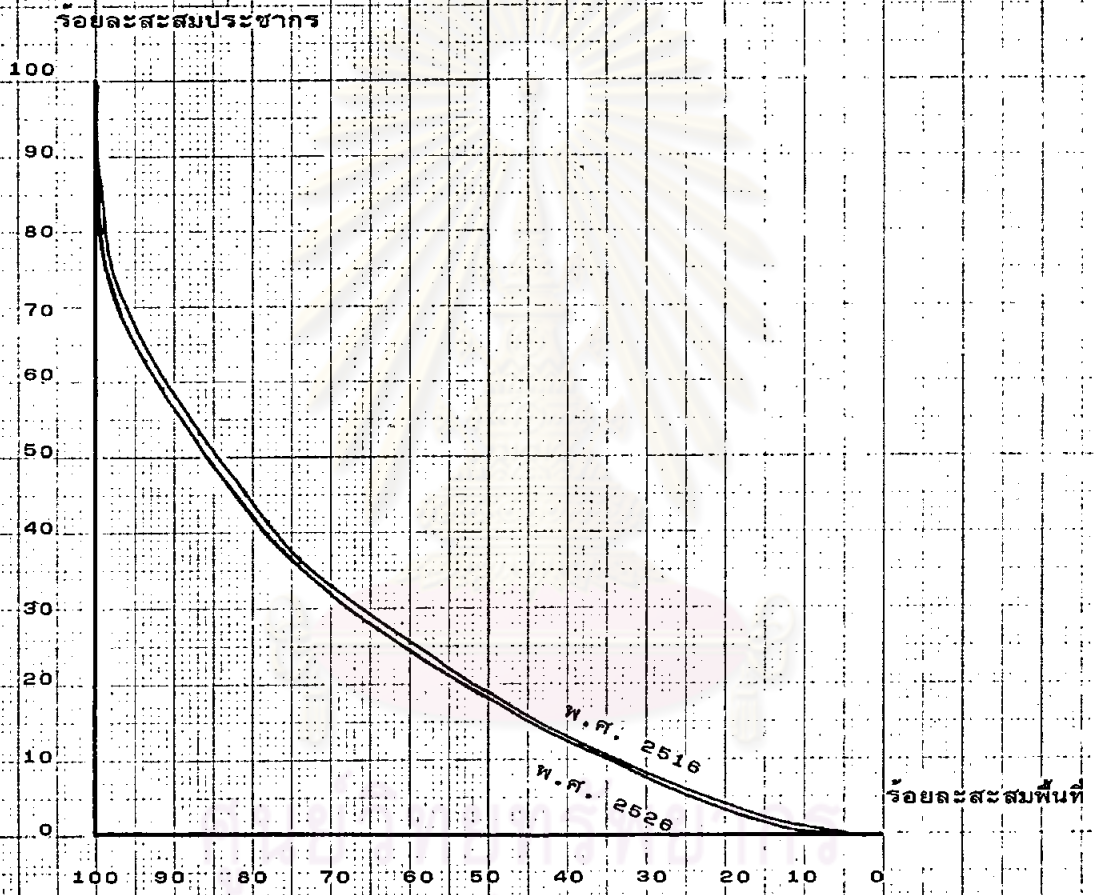
เขตการปกครอง	พื้นที่		%สะสมพื้นที่	ประชากรปี 2516		%สะสมประชากร	ความหนาแน่นเฉลี่ย คน/กม ²
	กม ²	%		คน	%		
ต.บางชัน	123.32	14.12	14.12	3,493	1.80	1.80	28
ต.โขมง	29.30	3.35	17.47	2,186	1.13	2.93	75
ต.บางกะไชย	36.01	4.13	21.60	3,297	1.70	4.63	91
ต.หนองขี้ม	50.68	5.81	27.41	4,698	2.42	7.05	93
ต.บ่อ	60.85	6.97	34.38	5,822	3.00	10.05	96
ต.สนามไชย	44.40	5.08	39.46	4,302	2.22	12.27	97
ต.รำพัน	28.00	3.26	42.72	3,281	1.69	13.96	115
ต.กระแจะ	36.72	4.20	46.92	4,421	2.28	16.24	120
ต.คลองขุด	30.60	3.50	50.42	3,709	1.91	18.15	121
ต.คลองน้ำเค็ม	14.02	1.60	52.02	1,699	0.88	19.03	121
ต.พลอยแหวน	14.24	1.63	53.65	1,776	0.93	19.96	125
ต.ช้างข้าม	35.85	4.10	57.75	4,489	2.31	22.27	125
ต.สีหย้า	13.16	1.51	59.26	1,825	0.94	23.21	139
ต.เกาะเปริด	22.92	2.62	61.88	3,299	1.70	24.91	144
ต.ตะกาดเจ้า	36.93	4.23	66.11	6,679	3.45	28.36	181
ต.บางสระเก้า	12.08	1.38	67.49	2,236	1.15	29.51	185

เขตการปกครอง	พื้นที่		%สะสมพื้นที่	ประชากรปี 2516		%สะสมประชากร	ความหนาแน่นเฉลี่ย คน/กม ²
	กม ²	%		คน	%		
ต.วังโตนด	35.90	4.12	71.61	7,293	3.76	33.27	203
ต.เกาะขวาง	21.21	2.43	74.04	4,355	2.25	35.52	205
ต.เกรียนหัก	16.15	1.85	75.89	4,088	2.11	37.63	253
ต.สองพี่น้อง	25.32	2.90	78.79	6,791	3.50	41.13	268
ส.บางกะจะ	41.08	4.70	83.49	12,076	6.23	47.36	294
ต.ทุ่งเบญจา	(42.5) 5.58	0.64	84.13	13,116	6.76	54.12	308
ท.ตำบลท่าใหม่	30.92	3.54	87.67	9,600	4.98	59.10	312
ต.ตะปอน	10.12	1.16	88.83	3,371	1.74	60.84	333
ต.วันยาว	13.32	1.52	90.35	4,578	2.36	63.20	344
ส.หนองบัว	14.14	1.62	91.97	5,063	2.61	65.81	358
ส.ปากน้ำแหลมสิงห์	22.16	2.54	94.51	8,445	4.36	70.17	381
ต.นายายอาม	19.06	2.18	96.69	7,287	3.76	73.93	382
ส.พลั่ว	10.31	1.18	97.87	4,797	2.47	76.40	465
ต.เขาบายศรี	(12.5) 4.87	0.56	98.43	6,705	3.46	79.86	536
ต.บ่อพู่	1.84	0.21	98.64	1,584	0.82	80.68	861
ท.ตำบลลุง	3.18	0.36	99.00	8,602	4.44	85.12	2,705
ท.เมืองจันทบุรี	8.74	1.00	100.00	28,856	14.88	100.00	3,302
รวม	873.38	100.00	2,224.57	193,869	100.00	1,318.47	222

ตาราง 4.27 แสดงการเปลี่ยนแปลงประชากรและความหนาแน่นของประชากรในเขตชุมชนเมืองพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี พ.ศ. 2516 และพ.ศ. 2526

เทศบาล/สุขาภิบาล	พื้นที่ (กม ²)	จำนวนประชากร		การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากร			ความหนาแน่นประชากร		อัตราการเพิ่ม โดยเฉลี่ย
		พ.ศ. 2516	พ.ศ. 2526	จำนวน	ร้อยละของ พ.ศ. 2516	ร้อยละของยอดรวม การเปลี่ยนแปลง	พ.ศ. 2516	พ.ศ. 2526	
อำเภอเมือง									
เทศบาลเมืองจันทบุรี	8.74	21,777	28,856	7,079	32.5	44.8	2,491.6	3,301.6	2.8
ส.บางกะจะ	41.08	7,905	12,076	4,171	52.7	26.4	192.4	293.9	4.3
ส.หนองบัว	14.14	4,510	5,063	553	12.2	3.5	318.9	358.0	1.1
อำเภอท่าใหม่									
เทศบาลตำบลท่าใหม่	30.92	8,042	9,600	1,558	19.4	9.8	260.1	310.4	1.7
อำเภอแหลมสิงห์									
ส.ปากน้ำแหลมสิงห์	22.16	7,335	8,445	1,110	15.1	7.0	331.0	381.1	1.4
ส.พลั่ว	10.13	5,089	4,797	-292	-5.7	-1.8	493.5	465.2	-0.5
อำเภอขลุง									
เทศบาลตำบลขลุง	3.18	6,978	8,602	1,624	23.2	10.3	2,194.3	2,705.0	2.1
รวม	130.35	61,636	77,439	15,803	25.6	100.0	472.8	594.0	2.3

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 4.3 Long Curve แสดงการกระจายตัวประชากรในพื้นที่โครงการ

สัญลักษณ์

..... เขตตำบล

▨ ความหนาแน่นประชากรสูง

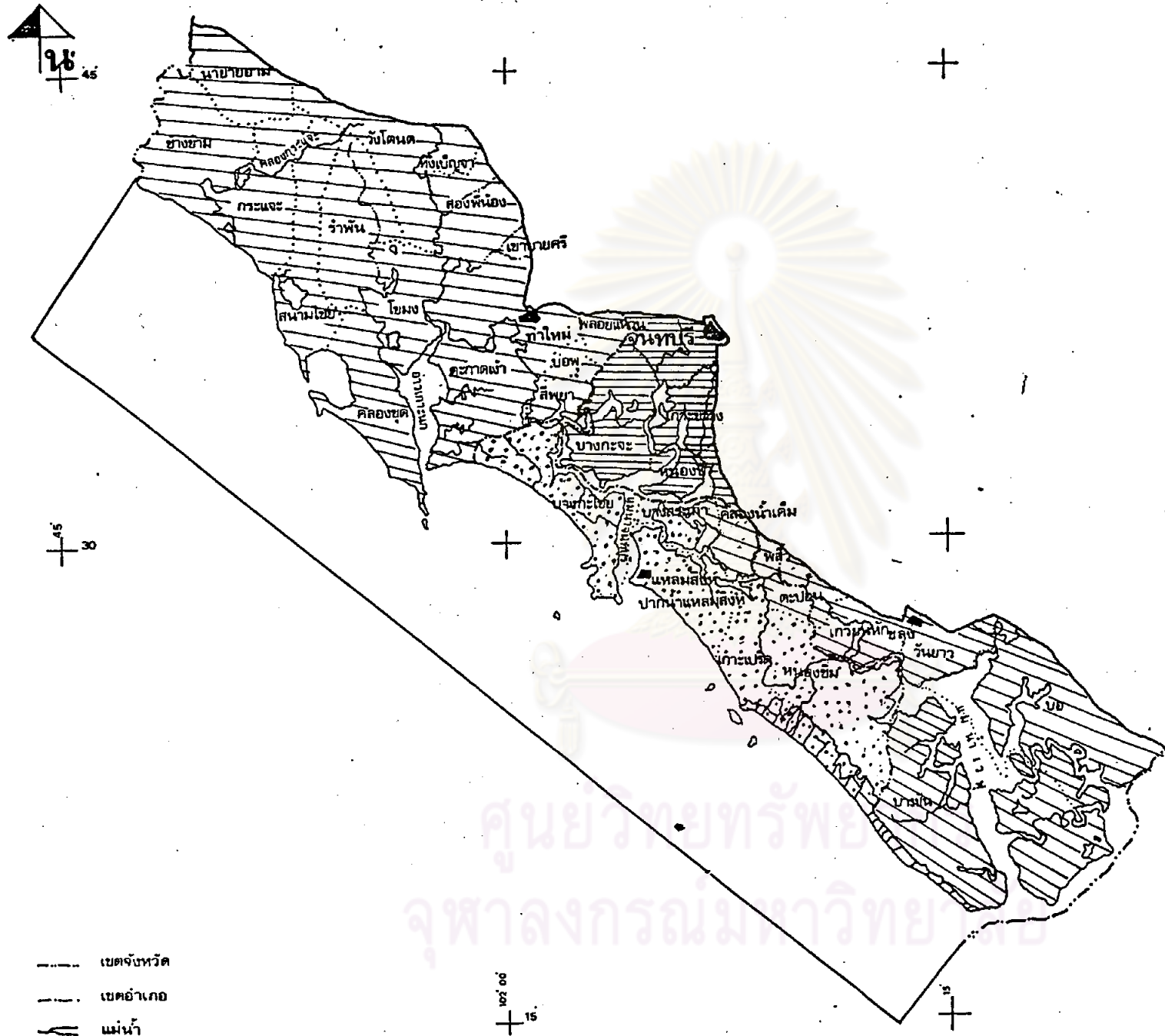
▧ ความหนาแน่นประชากรปานกลาง

⊞ ความหนาแน่นประชากรต่ำ

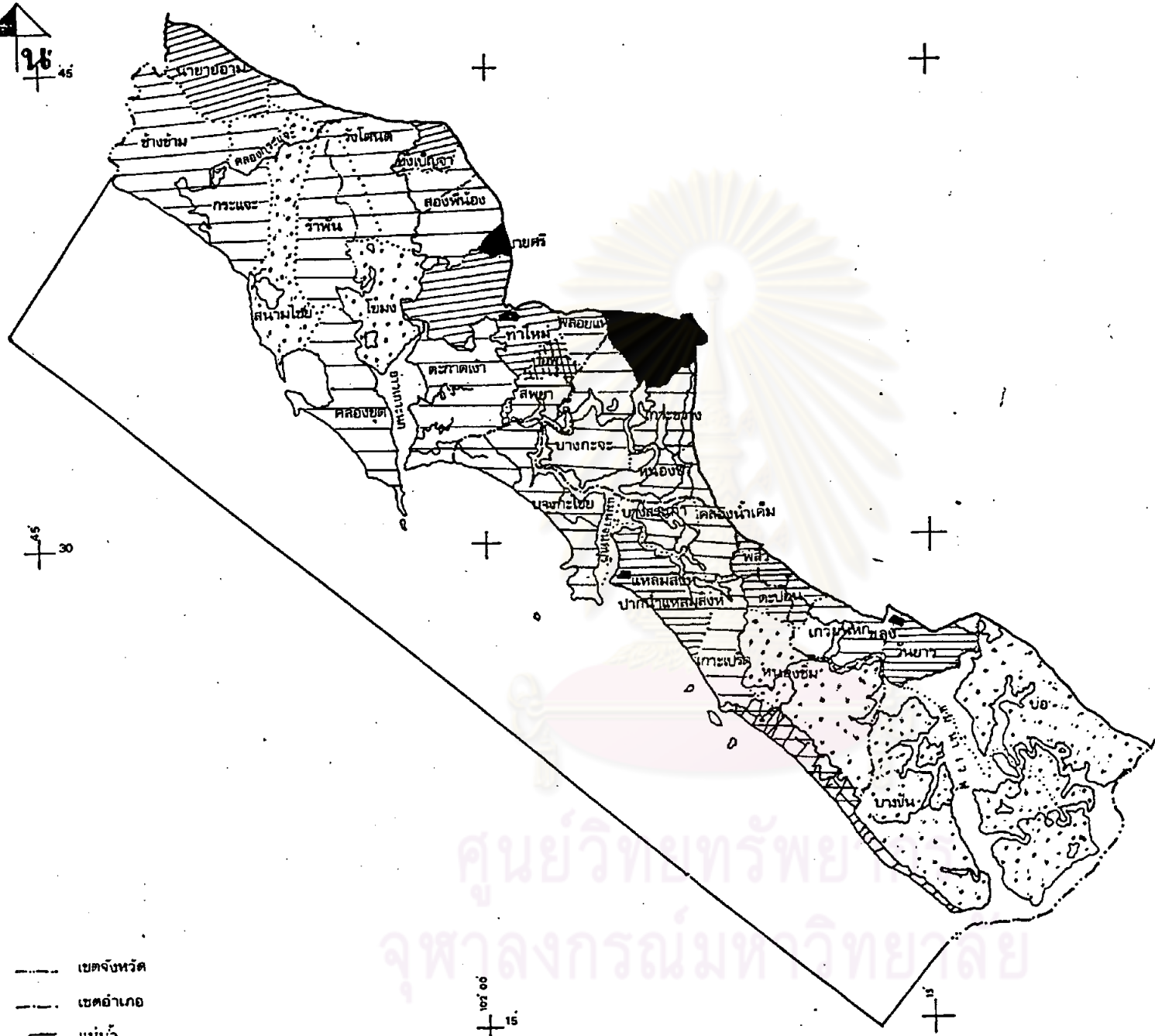
แผนที่ 4.6 ความหนาแน่นประชากรต่อพื้นที่และขนาดประชากรระดับอำเภอ

มาตราส่วน 0 5 10

ที่มา ตารางที่ 4.20

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- - - - - เขตจังหวัด
 - - - - - เขตอำเภอ
 ~~~~~ แม่น้ำ

0 20 40 15

สัญลักษณ์

- ..... เขตตำบล
- ความหนาแน่นประชากรสูงกว่า 2,000 คนต่อ กม.²
- ▨ ความหนาแน่นประชากร 500-1,000 คนต่อ กม.²
- ▧ ความหนาแน่นประชากร 300-500 คนต่อ กม.²
- ▩ ความหนาแน่นประชากร 100-300 คนต่อ กม.²
- ความหนาแน่นประชากรต่ำกว่า 100 คนต่อ กม.²

แผนที่ 4.7 ความหนาแน่นประชากรเฉลี่ย และขนาดประชากร

มาตราส่วน 0 5 10

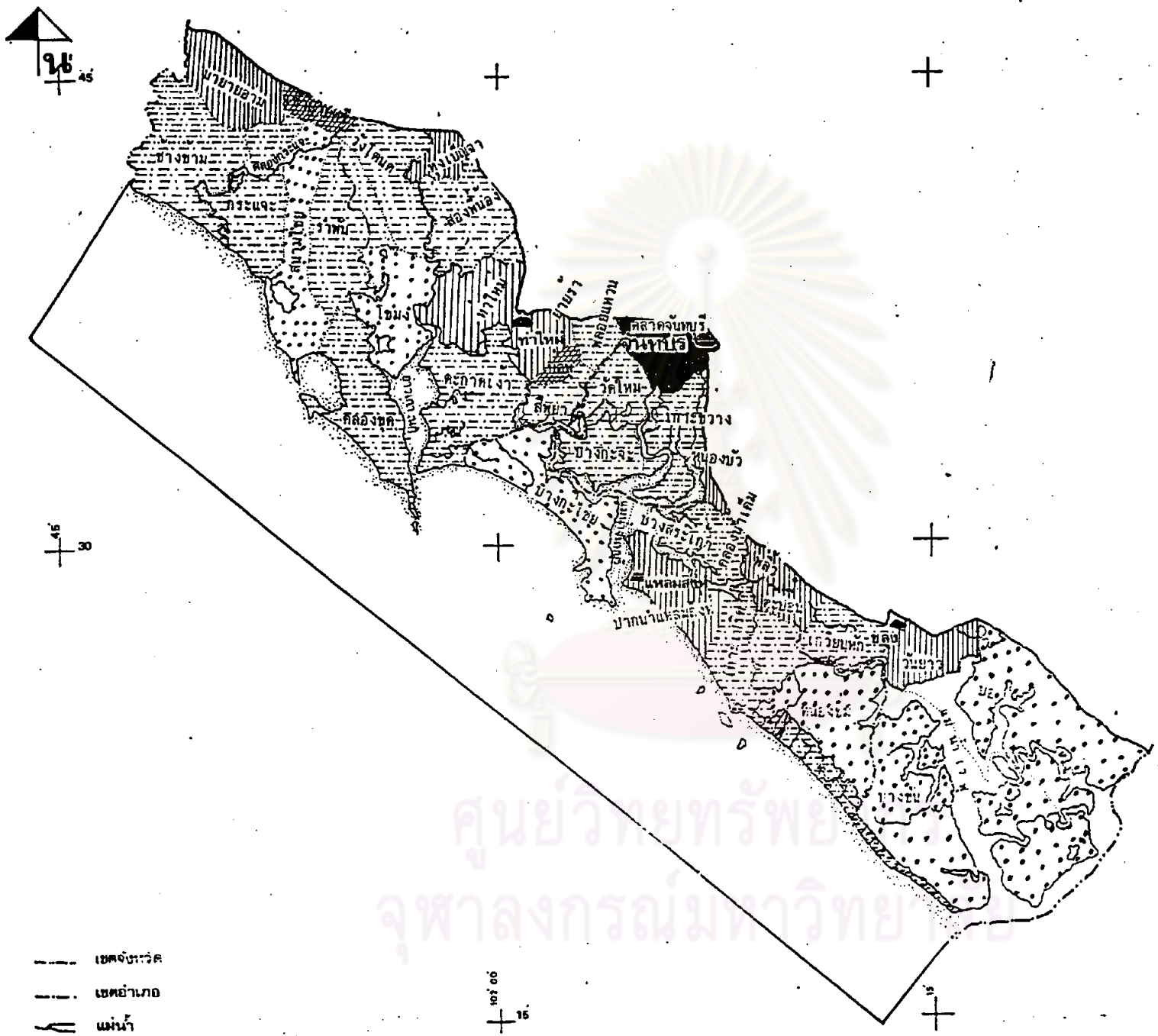
ที่มา ตารางที่ 4.20

สัญลักษณ์

- ..... เขตตำบล
- สูงกว่า 2000 คน/กม² ขึ้นไป
- ▨ 500-1000 คน/กม²
- ▧ 300-500 คน/กม²
- ▩ 100-300 คน/กม²
- ต่ำกว่า 100 คน/กม²

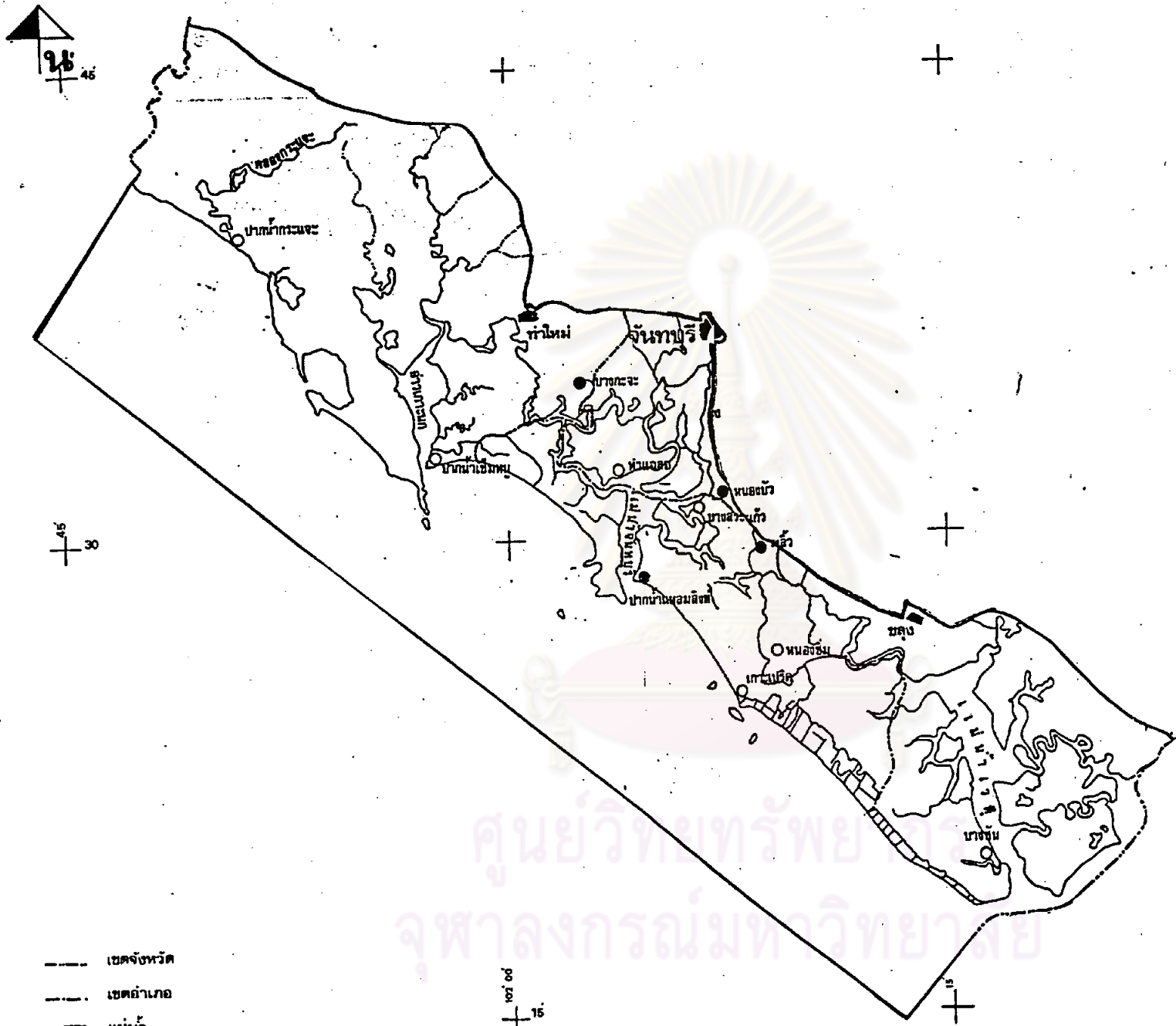
แผนที่ การกระจายตัวของ
4.8 ประชากร

มาตราส่วน 0 5 10

- ▬▬▬ เขตจังหวัด
- ▬▬▬ เขตอำเภอ
- ▬▬▬ แม่น้ำ

0 5 10
กม.

- - - - - เขตจังหวัด
 - - - - - เขตอำเภอ
 〰 〰 〰 แม่น้ำ

107 00
15

สัญลักษณ์

..... เขตตำบล

- ⬡ เทศบาลเมือง, เทศบาลตำบล
- สุขาภิบาล
- หมู่บ้านศูนย์กลาง

แผนที่ 4.9 ชุมชนศูนย์กลาง

มาตราส่วน 0 5 10

ที่มา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งประเทศไทย 144

การบริหาร การพาณิชย์ การคมนาคม และอุตสาหกรรม โดยมีเทศบาลตำบลท่าใหม่และเทศบาลตำบลขลุ้งเป็นศูนย์กลางรอง ผลผลิตการเกษตรของพื้นที่ดินชายทะเลและของจังหวัดจันทบุรี เทศบาลเมืองจันทบุรีเป็นศูนย์กลางซื้อขายที่สำคัญ ส่วนศูนย์กลางชุมชนอื่น ๆ นั้นเกือบทั้งหมดเป็นแต่เพียงแหล่งการค้าเพื่อให้บริการแก่ชุมชนชนบทโดยรอบ คงมีชุมชนบางแห่ง เช่น ท่าฉลบก ปากน้ำเข้มนู และปากน้ำกระแจะ ที่มีท่าเรือประมงขนาดเล็กด้วย นอกจากนี้แหล่งการค้าพื้นฐาน

อนึ่ง ศูนย์กลางชุมชนจะมีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ดินชายทะเลในด้านตลาดรองรับผลิตผลทางการเกษตรที่ได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนา เนื่องจากศูนย์กลางชุมชนมีขนาดเล็ก อำนาจการซื้อต่ำ ดังนั้น ศูนย์กลางชุมชนต่าง ๆ จึงมีบทบาทในด้านตลาดน้อย นอกจากนี้เป็นแหล่งรับซื้อเบื้องต้น เท่านั้น ในบทบาทนี้ เทศบาลเมืองจันทบุรีจะมีความสำคัญที่สุด

4.8.4 อัตราส่วนผู้เป็นภาระ

ในปี พ.ศ. 2513 โครงสร้างของประชากรพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามหมวดอายุพบว่าประชากรในกลุ่มอายุ 0-14 ปี ซึ่งเป็นประชากรวัยเด็กมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 43*6 ของประชากรทั้งหมดในพื้นที่และร้อยละ 52.7 เป็นประชากรวัยกำลังแรงงานวัน 15-64 ปี จากการที่มีประชากรในกลุ่มอายุ 0-14 ปีสูงเช่นนี้ มีผลทำให้อัตราส่วนผู้เป็นภาระทั้งหมดสูงมาก กล่าวคือ ในปี พ.ศ. 2513 อัตราส่วนผู้เป็นภาระทั้งหมดในพื้นที่ดินชายทะเลมีถึง 77.4 คน ต่อผู้ผลิต 100 คน หรือผู้ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ 100 คน มีภาระเลี้ยงดูผู้ที่พึ่งตนเองไม่ได้ ถึง 77.4 คน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของประชากรในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีปี 2513 มีประชากรในวัยเด็กมาก และในปี 2523 มีอัตราส่วนผู้เป็นภาระ 65.8 คนต่อผู้ผลิต 100 คน

ในเขตเทศบาลเมืองจันทบุรี มีอัตราส่วนผู้เป็นภาระ 8.5 คนต่อผู้ผลิต 100 คน และในระดับอำเภอ อำเภอท่าใหม่ มีอัตราส่วนผู้เป็นภาระสูงที่สุด 22.1 คนต่อผู้ผลิต 100 คน รองลงมาคือ อำเภอเมืองจันทบุรี มีอัตราส่วนผู้เป็นภาระ 17.5 คนต่อผู้ผลิต 100 คน อำเภอขลุ้งมีอัตราส่วนผู้เป็นภาระ 11.3 คนต่อผู้ผลิต 100 คน อำเภอแหลมสิงห์มีอัตราส่วนผู้เป็นภาระน้อยที่สุด คือ 6.4 คน ต่อผู้ผลิต 100 คน (ตารางที่ 4.28 และแผนที่รูปที่ 4.10)

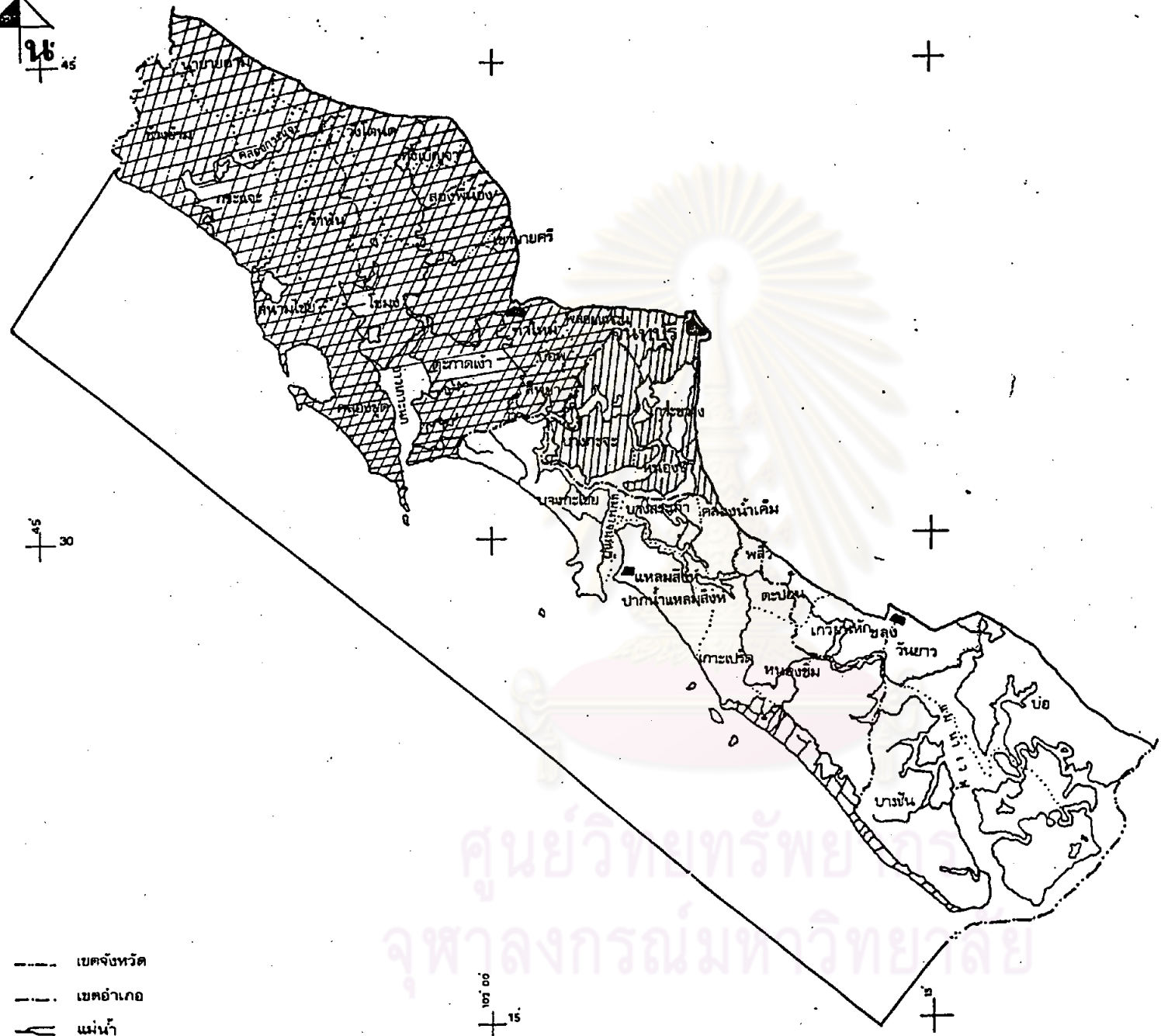

ตารางที่ 4.28 แสดงอัตราส่วนผู้เป็นภาระต่อผู้ผลิตของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี

รายอำเภอ พ.ศ. 2523

อำเภอ	จำนวนผู้เป็นภาระ	ส่วนสัดผู้เป็นภาระ
เขตเทศบาลเมือง	11,479	8.5
อำเภอเมืองจันทบุรี	23,558	17.5
อำเภอท่าใหม่	29,711	22.1
อำเภอแหลมสิงห์	8,598	6.4
อำเภอขลุง	15,252	11.3
รวมประชากรผู้เป็นภาระ	88,598	65.8
รวมประชากรผู้ผลิต	134,552	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- เขตจังหวัด
- เขตอำเภอ
- == แม่น้ำ

00 20 15

สัญลักษณ์

- ..... เขตตำบล
- ▨ อัตราส่วนผู้เป็นภรรยาสูงที่สุด
- ▤ อัตราส่วนผู้เป็นภรรยาปานกลาง
- อัตราส่วนผู้เป็นภรรยาต่ำ

แผนที่ 4.10 อัตราส่วนผู้เป็นภรรยาครบอำเภอ
พ.ศ. 2523

มาตราส่วน 0 5 10

ที่มา ตารางที่ 4.28 147

4.8.5 ขนาดครอบครัว

การกระจายตัวของครอบครัวขนาดต่าง ๆ ของประชากรตัวอย่างในเขตพื้นที่ดินชายทะเล ครอบครัวมีขนาดเฉลี่ย 5.38 คน (= 5 คน) ซึ่งโตกว่าครอบครัวเฉลี่ย 5.34 คน ของพื้นที่นอกเขตพื้นที่ดินชายทะเล อย่างไรก็ตาม ตารางที่ 33 แสดงว่าครอบครัวที่มีขนาดน้อยกว่า 6 คน มีเพียง 56.72% ดังนั้น ครอบครัวอีก 43.28% จึงมีขนาด 6 คน หรือมากกว่า (ตารางที่ 4.29)

4.8.6 เชื้อชาติและศาสนา

ประชากรประมาณ 96.2% ในเขตพื้นที่ดินชายทะเลมีเชื้อชาติไทยที่เหลือนมีเชื้อชาติจีน ประชากรเชื้อชาติจีนจะอยู่ในเขตอำเภอขลุงมากที่สุด มีอยู่ในเขตอำเภอท่าใหม่เพียงเล็กน้อย

ในด้านศาสนานั้น ประชากรส่วนใหญ่ประมาณ 84.9% เป็นพุทธศาสนิกชน รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่ถือศาสนาคริสต์ (13.8%) ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอขลุงและอำเภอเมือง ส่วนอิสลามิกชนนั้น มีอยู่เพียงประมาณ 1.3% และอยู่แต่ในเขตอำเภอเมืองเท่านั้น

ข้อมูลด้าน เชื้อชาติและศาสนาที่ได้ประมวลสรุปดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า ประชากรในพื้นที่ดินชายทะเลมีลักษณะกลมกลืนกันทางด้าน เชื้อชาติและศาสนา ดังนั้น เชื้อชาติและศาสนาจะไม่เป็นปัญหาอย่างใดในการพัฒนาพื้นที่ดินชายทะเล

4.8.7 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรตัวอย่างในพื้นที่ดินชายทะเล ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้กำลังศึกษานั้น มีผู้ไม่ได้รับการศึกษาถึง 14.3% และผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่า ม.ศ. 3 มีเพียง 5% เท่านั้น ส่วนผู้ที่กำลังศึกษานั้น อยู่ในระดับประถมศึกษาถึง 74.4% ที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีเพียง 4.7% รูปแบบการกระจายตัวของจำนวนประชากรตามระดับการศึกษาของกลุ่มประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น มีความคล้ายคลึงกันในทุกอำเภอ (ตารางที่ 4.30)

จากข้อมูลระดับการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าประชากรในเขตพื้นที่ดินชายทะเล มีพื้นฐานการศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งจะ เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ดินชายทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากมีการนำเทคนิควิทยาการใหม่ ๆ ทางด้านการเกษตรเข้ามาใช้

ตารางที่ 4.29 ขนาดของครอบครัว

อำเภอ	ขนาดของครอบครัว		
	1 - 5 คน	6 คนขึ้นไป	เฉลี่ย (คน)
เมือง	58.27	41.73	5.28
ขลุง	59.77	40.23	5.70
แหลมสิงห์	58.38	41.62	5.31
ท่าใหม่	57.87	42.13	5.37
เฉลี่ย	56.72	43.28	5.38

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.30 การกระจายตัวของประชากรตามระดับการศึกษา, %

อำเภอ	ระดับการศึกษา								กำลังศึกษา				รวม
	ไม่ได้เรียน	ป. 1-4	ป. 5-7	ม. 1-3	มศ. 4 ปศ.	อนน. ปวส.	อุดมฯ	รวม	ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	อน- ปริญา	อุดมศึกษา	
เมือง	11.3	65.8	11.8	5.4	3.8	1.8	0.2	100.0	72.1	24.0	1.9	1.9	100.0
ชลุง	15.4	56.6	15.8	6.1	3.1	1.7	1.3	100.0	67.8	27.6	0.8	3.8	100.0
แหลมสิงห์	11.8	65.5	16.4	2.8	2.4	0.7	0.3	100.0	80.3	13.9	2.9	2.9	100.0
ท่าใหม่	16.4	63.6	11.5	3.6	2.4	2.2	0.3	100.0	78.3	17.1	2.7	2.0	100.0
รวม	14.3	62.7	13.6	4.3	2.8	1.7	0.5	100.0	74.4	20.9	2.0	2.7	100.0

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานะภาพทางสังคม

อาชีพ

การประกอบอาชีพหลักของประชาชนในเขตพื้นที่วางแผน อาชีพหลักที่มีผู้ยึดถือมากที่สุด คือ อาชีพทำนา ทำสวน ประมง ค้าขาย และรับจ้าง ในเขตของแต่ละอำเภอ นั้น อาชีพหลักที่สำคัญดังกล่าวข้างต้น จะมีสัดส่วนผู้ยึดถือในลำดับสูงต่ำต่างกัน เช่น อำเภอขลุง อาชีพทำสวนมีผู้ยึดถือมากกว่าอาชีพทำนา เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ที่ดินของแต่ละอำเภอในเขตพื้นที่ดินชายทะเล (ตารางที่ 4.31)

การประกอบอาชีพรองของประชาชนในเขตพื้นที่วางแผน จะเห็นได้ว่า อาชีพหลัก คือ อาชีพการเกษตร ซึ่งมีรวมทั้งสิ้น 77.8% ของประชาชนทั้งหมด ส่วนอาชีพรองที่เป็นอาชีพการเกษตรมีถึง 50.3% แสดงว่าการเกษตรเป็นฐานอาชีพที่สำคัญที่สุดของพื้นที่ดินชายทะเล ประเด็นที่น่าสนใจ คือ อาชีพรองในด้านการรับจ้าง ซึ่งมีมากถึง 26.8% ซึ่งชี้ให้เห็นว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพหลักในด้านเกษตรกรรม มีงานทำไม่เต็มเวลา (ตารางที่ 4.32)

การมีงานทำ

ภาวะการมีงานทำของประชากรวัยแรงงาน ช่วงอายุ 15/64 ปี ในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี พบว่า อัตราการว่างงานโดยเฉลี่ย 9.2% ซึ่งนับว่าสูงกว่าอัตราการว่างงานโดยเฉลี่ยของทั้งประเทศ เมื่อปี 2520 ซึ่งมีอัตราการว่างงานเพียง 1.3% และสูงกว่าอัตราการว่างงานที่ยอมรับกันโดยทั่วไป คือ 4% ส่วนในระดับอำเภอ นั้น อำเภอท่าใหม่ มีอัตราการว่างงานต่ำสุด คือ 5.8% ส่วนอำเภอเมืองมีอัตราการว่างงานสูงสุดคือ 11.1% อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประชากรประมาณ 80% ของทั้งพื้นที่วางแผน มีอาชีพในภาคเกษตรกรรม และจากข้อมูลด้านอาชีพรองปรากฏว่า อาชีพรับจ้างเป็นอาชีพรองของประชากรถึง 26.8% ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ประชากรที่มีงานทำในพื้นที่วางแผนนั้น บางส่วนอาจมีงานทำไม่เต็มเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงเวลาออกฤดูการเพาะปลูก (ตารางที่ 4.33)

ส่วนในการวิเคราะห์ภาวะการว่างงาน ในระดับตำบลของพื้นที่วางแผน โดยจำแนกภาวะการว่างงานเป็น 3 ระดับ คือ สูง มีอัตราการว่างงาน 10% ขึ้นไปปานกลาง มีอัตราการว่างงาน 5-10% และต่ำ มีอัตราการว่างงานต่ำกว่า 5% ดังแสดงในตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.31 การประกอบอาชีพหลักในพื้นที่ดินชายทะเล

อำเภอ	สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบอาชีพ (%)										
	ทำนา	ทำสวน	ทำไร่	ประมง	รับจ้าง	ค้าขาย	เพาะเลี้ยง	เลี้ยงสัตว์	ทอเสื่อ	อื่น ๆ	รวม
เมือง	36.9	11.3	-	10.7	9.9	17.0	2.8	-	3.5	7.8	100
ท่าใหม่	50.5	23.2	3.5	13.1	6.1	1.0	-	-	-	2.5	100
ขลุง	21.3	35.0	-	17.5	6.3	12.5	-	-	-	7.5	100
แหลมสิงห์	32.9	8.7	1.2	22.0	8.7	12.7	6.9	6.9	-	-	100
รวมพื้นที่ดิน											
ชายทะเล	38.2*	17.7*	1.5	15.7*	7.8	9.8	2.7	2.0	0.8	3.7	100

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.32 การประกอบอาชีพรองในพื้นที่ดินชายทะเล

อำเภอ	สัดส่วนจำนวนผู้ประกอบอาชีพ (%)									รวม
	เพาะเลี้ยง	ประมง	ทอเสื่อ	เลี้ยงสัตว์	รับจ้าง	ค้าขาย	ทำสวน	ทำนา	ทำไร่	
เมือง	5.4	2.2	31.2	2.2	2.9	7.5	11.8	10.8	-	100
ท่าใหม่	4.3	12.9	2.1	-	23.6	7.1	20.7	12.1	17.1	100
ขลุ้ง	-	13.9	-	-	27.8	16.7	22.2	19.4	-	100
แหลมสิงห์	9.3	7.2	10.3	10.3	28.9	19.6	9.3	4.1	1.0	100
รวมพื้นที่ดิน										
ชายทะเล	5.5	8.7	11.5	3.3	26.8*	11.5	15.6*	10.4	6.8	100

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.33 ภาวะการทำงานของประชากรวัยทำงาน (15-64 ปี) ในพื้นที่ดินชายทะเล (%)

อำเภอ	ทำงาน	ว่างงาน	จำนวนประชากร
เมือง	88.9	11.1	496
ท่าใหม่	94.2	5.8	608
ขลุ้ง	91.8	8.2	304
แหลมสิงห์	89.3	10.7	615
รวม	90.8	9.2	2,023

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.34 ภาพการว่างงานของประชากรวัยแรงงาน (15-64ปี) ในระดับตำบล ของพื้นที่วางแผน

สูง (10 % ขึ้นไป)	ปานกลาง (5% - 10%)	ต่ำ (5% ลงมา)
ตำบล เกาะ เปร็ด 23.5%	ตำบล เกาะ เปร็ด 6.8	ตำบล ช้างข้าม 3.1
ตำบล พลอยแหวน 12.5	ตำบล หนองบัว 8.6	ตำบล บ่อ 4.2
ตำบล วันยาว 12.3	ตำบล บางกะจะ 8.1	ตำบล สนามชัย 0.0
ตำบล คลองน้ำเค็ม 11.4	ตำบล คลองขุด 7.4	
ตำบล หนองซิม 10.7	ตำบล โขม่ง 7.7	
	ตำบล กระแจะ 7.5	
	ตำบล ตะกาดเงิน 5.7	
	ตำบล บางชัน 8.3	
	ตำบล บางกะไชย 10.0	
	ตำบล บางสะแก 7.8	
	ตำบล ปากน้ำแหลมสิงห์ 6.8	

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ซึ่งสรุปได้ว่า ตำบลที่อยู่ในกลุ่มว่างงานระดับสูงมี 5 ตำบล ตำบลที่มีอัตราการว่างงานสูงสุด ได้แก่ ตำบลเกาะเปริด 23.5% ตำบลที่อยู่ในกลุ่มว่างงานปานกลางมี 11 ตำบล และตำบลที่อยู่ในกลุ่มว่างงานต่ำมี 3 ตำบล :

4.8.8 องค์กรทางสังคม

การมีส่วนร่วมในองค์กรทางสังคมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาชนบท ทั้งนี้เพราะหากองค์กรทางสังคมเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพเพียงพอ จะมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการแก้ปัญหาเรื่องเงินทุนในการประกอบอาชีพ การตลาด การจัดหา ปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง น้ำ ฯลฯ และการก่อให้เกิดเงื่อนไขหรือสภาวะการที่เหมาะสม ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรจากหน่วยงานของรัฐ และการเผยแพร่ความรู้และ เทคโนโลยีที่ได้รับในหมู่เกษตรกรอย่างรวดเร็ว

การมีส่วนร่วมในองค์กรต่าง ๆ ของสังคมที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งมีทั้งองค์กรที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตและที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ในระดับรวมทั้งพื้นที่ดินชายทะเล จะเห็นได้ว่ากลุ่มลูกเสือชาวบ้าน และกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ได้รับความสนใจจากประชาชนมากที่สุด ในระดับใกล้เคียงกันและมากกว่าองค์กรอื่น ๆ ที่มี ทั้งสององค์กรนี้มีประชาชนร่วมถึงประมาณ 55% การมีส่วนร่วมในระดับสูงเช่นนี้ พบในทุกอำเภอ ในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันมากนัก (ภาคผนวกตารางที่ 2)

ในแง่ของการผลิตนั้น องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ และกลุ่มเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรได้รับความสนใจรองลงมาจากสหกรณ์การเกษตร ส่วนสหกรณ์ออมทรัพย์นั้น มีผู้สนใจน้อยมาก จากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับผลดีผลเสียขององค์กรทั้ง 3 นี้ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย มีประเด็นที่น่าสนใจดังต่อไปนี้ คือ

(1) มูลเหตุจูงใจที่สำคัญที่ทำให้มีผู้ร่วมสหกรณ์การเกษตรมากคือ เพื่อการกู้เงิน มิได้มุ่งเน้นไปที่ด้านความรู้ หรือ การรวมพลังกันเพื่อการพัฒนาการเกษตร อันเป็นเจตนารมณ์พื้นฐานของสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนไม่เข้าใจในแนวความคิด เรื่องสหกรณ์การเกษตร หรือสหกรณ์การเกษตรที่มีอยู่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอก็ได้

(2) ข้อคิดเห็นในทางลบที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรคือ ทำงานไม่ได้ผล ข้อคิดเห็นนี้มีมากที่สุดในพื้นที่อำเภอท่าใหม่ ส่วนอำเภออื่น ๆ นั้นมีข้อคิดเห็นนี้น้อยมาก

(3) การที่สหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ได้รับความสนใจนั้น อาจเป็นเพราะประชาชนไม่มีเงินออม หรือสามารถอาศัยสหกรณ์การเกษตรได้ในด้านการกู้ยืมข้อคิดเห็นในเรื่องนี้มีแต่เฉพาะในพื้นที่อำเภอท่าใหม่เท่านั้น กล่าวคือ เห็นว่าไม่ได้ผล

(4) สำหรับกลุ่มเกษตรกรกรักเช่นเดียวกัน มูลเหตุจูงใจที่สำคัญ คือความต้องการกู้เงินมากกว่ามูลเหตุจูงใจอื่น ๆ ข้อคิดเห็นในด้านผลเสียของกลุ่มเกษตรกรได้จากกลุ่มประชาชนในเขตอำเภอท่าใหม่แห่งเดียว คือ เห็นว่าไม่ได้ผล

ทั้งหมดนี้ ชี้ให้เห็นว่า จำเป็นต้องปรับปรุงองค์กรทางสังคม เพื่อการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ดินชายทะเลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.9 ระบบชุมชน

การศึกษาเกี่ยวกับระบบชุมชน มีความจำเป็นอย่างมากต่อการวางแผน เกี่ยวกับพื้นที่ (Spatial planning) เนื่องจากชุมชนเป็นที่อยู่อาศัยของประชากร เป็นแหล่งให้บริการทางด้านสาธารณสุข สาธารณูปโภค ตลอดจนสนองความต้องการของประชากรในชุมชน นอกจากนี้ ลักษณะและขนาดของชุมชนจะสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ สภาพสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนนั้น ๆ และในการศึกษาระบบชุมชนของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี เพื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของชุมชน มีดังนี้

4.9.1 การกำหนดศูนย์กลางชุมชน

ศูนย์กลางชุมชนที่นำมาศึกษานี้ ได้แก่ พื้นที่ที่เป็นเขตเทศบาลและสุขาภิบาลในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย เทศบาล 3 เทศบาล ได้แก่ เทศบาลเมืองจันทบุรี เทศบาลตำบลขลุ่ยและเทศบาลตำบลท่าใหม่ สุขาภิบาล 4 แห่ง ได้แก่ สุขาภิบาลบางกะจะ สุขาภิบาลหนองบัว ในเขตอำเภอเมืองและสุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์ สุขาภิบาลพลีในเขตอำเภอแหลมสิงห์

ในการศึกษาลำดับความสำคัญของศูนย์กลางชุมชน ในที่นี้พิจารณาจาก กราฟแสดงความสัมพันธ์ระหว่างขนาดของประชากรและรายได้ท้องถิ่นใน ¹ ปี:พ.ศ. 2522 พบว่า ขนาดของประชากรซึ่งอยู่ในแกน X และค่าของ $\bar{X}$ เท่ากับ 10,545.43 ส่วน รายได้ท้องถิ่นอยู่ในแกน Y และค่าของ $\bar{Y}$ เท่ากับ 4,796,188.10 เมื่อนำเอาขนาดของ ประชากรและรายได้ท้องถิ่นในแต่ละ เทศบาลและสุขาภิบาลมาหาความสัมพันธ์กัน สามารถจัด ลำดับความสำคัญของศูนย์กลางชุมชนในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรีได้ 3 กลุ่ม คือ (แผนภูมิ ที่ 4.4)

1. ศูนย์กลางชุมชนระดับที่ 1 ได้แก่ เทศบาลเมืองจันทบุรี ซึ่งเป็นชุมชน ที่มีขนาดประชากรและรายได้ท้องถิ่นสูงสุดของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี โดยมีจำนวน ประชากร 29,283 คน และมีรายได้เทศบาล 16,275,251.89 บาท หรือร้อยละ 48.5 ของรายได้ในพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ในปี 2522
2. ศูนย์กลางชุมชนระดับที่ 2 ได้แก่ เทศบาลตำบลท่าใหม่ และเทศบาล ตำบลขลุง ซึ่งอยู่ในอำเภอท่าใหม่และอำเภอขลุงตามลำดับ โดยที่ชุมชนทั้งสองนี้มีขนาดประชากร และรายได้ท้องถิ่นรองลงมาจากชุมชนระดับเทศบาล โดยมีขนาดประชากร 8,189 คน และ 8,998 คน ตามลำดับในปี 2522 และมีรายได้ท้องถิ่น 7,634,827.34 และ 6,742,575.68 บาท ตามลำดับในปี 2522
3. ศูนย์กลางชุมชนระดับที่ 3 ได้แก่ สุขาภิบาลบางกะจะ และ สุขาภิบาล หนองบัว ในอำเภอเมือง และ สุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์ สุขาภิบาลพลี ในอำเภอแหลมสิงห์ ซึ่งเป็นชุมชนที่มีขนาดประชากรและรายได้ท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ โดยมีขนาดประชากรต่ำกว่า 10,000 คน และรายได้ท้องถิ่นต่ำกว่า 800,000 คน

สรุป

จะเห็นได้ว่า ชุมชนที่มีระดับความสำคัญสูงและค่อนข้างสูงนั้น จะอยู่ใกล้ทางหมายเลข 3 ซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่ในอำเภอเมือง (เทศบาลเมือง) อำเภอท่าใหม่ (เทศบาลตำบลท่าใหม่) และ

¹ บริษัทที่ปรึกษาไทยกรุ๊ป, แผนพัฒนาจังหวัดเชียงราย (กรุงเทพมหานคร : บริษัทที่ปรึกษาไทยกรุ๊ป, 2525), หน้า 21.

ตารางที่ 4.35 แสดงจำนวนขนาดประชากรและรายได้ท้องถิ่นของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัด

จันทบุรี พ.ศ. 2522

ขนาดประชากร ปี พ.ศ. 2522		รายรับท้องถิ่นปี พ.ศ. 2522	
1. เทศบาลเมือง	29,283	1. เทศบาลเมือง	16,275,251.89
2. เทศบาลตำบลท่าใหม่	8,189	2. เทศบาลตำบลท่าใหม่	7,634,827.34
3. เทศบาลตำบลขลุง	8,998	3. เทศบาลตำบลขลุง	6,742,575.68
4. สุขาภิบาลบางกะจะ	9,637	4. สุขาภิบาลบางกะจะ	440,600.00
5. สุขาภิบาลหนองบัว	4,788	5. สุขาภิบาลหนองบัว	320,500.00
6. สุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์	8,248	6. สุขาภิบาลปากน้ำแหลมสิงห์	1,389,397.82
7. สุขาภิบาลพลี	4,677	7. สุขาภิบาลพลี	770,167.36

$$\bar{X} = 10,545.43 \quad ; \quad \bar{Y} = 4,796,188.10$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขนาดประชากร

$$\bar{Y} = 4,796,188.10$$

30,000

20,000

10,000

8,000

6,000

4,000

2,000

0

$\bar{X} = 10,545.4$

Y ราย

1,000,000 2,000,000 3,000,000 4,000,000 5,000,000 6,000,000 7,000,000 8,000,000 10,000,000 ปี

แผนภูมิที่ 4.4 แสดงลำดับความสำคัญของศูนย์กลางชุมชน

อำเภอขลุง (เทศบาลตำบลขลุง)

ชุมชนที่มีระดับความสำคัญต่ำ เป็นชุมชนที่มีขนาดประชากรและรายได้ท้องถิ่นอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งกระจายไปเกือบทั่วทุกอำเภอของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี

4.9.2 ความสัมพันธ์ของศูนย์กลางชุมชนกับพื้นที่โดยรอบ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของศูนย์กลางชุมชนกับพื้นที่โดยรอบนั้น พบว่าศูนย์กลางชุมชนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับพื้นที่โดยรอบของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี กล่าวคือพื้นที่หรือบริเวณที่มีการพัฒนาสูง จะมีศูนย์กลางชุมชนขนาดใหญ่ และมีความสำคัญสูง ส่วนพื้นที่หรือบริเวณที่มีการพัฒนาปานกลางและต่ำ จะมีศูนย์กลางชุมชนขนาดปานกลางและต่ำ

จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับสภาพทางกายภาพของบริเวณพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี สามารถจำแนกพื้นที่ตามสภาพการพัฒนาได้ 3 บริเวณ ดังนี้คือ

1. บริเวณที่มีศักยภาพในการพัฒนาสูง มีศูนย์กลางชุมชนระดับสูงและพื้นที่อำเภอที่มีความสำคัญสูง ได้แก่ พื้นที่ในอำเภอเมือง
2. บริเวณที่มีศักยภาพในการพัฒนาปานกลาง มีศูนย์กลางชุมชนระดับปานกลาง และพื้นที่อำเภอที่มีความสำคัญปานกลาง ได้แก่ พื้นที่ในอำเภอท่าใหม่ และอำเภอขลุง
3. บริเวณที่มีศักยภาพในการพัฒนาต่ำ มีศูนย์กลางชุมชนระดับต่ำ ได้แก่ พื้นที่ในอำเภอแหลมสิงห์ และบริเวณรอบนอกของอำเภอเมือง

4.9.3 ทิศทางและแนวโน้มการพัฒนา

จากการศึกษาลำดับความสำคัญของศูนย์กลางชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กลางชุมชนกับพื้นที่โดยรอบของพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี พบว่า บริเวณพื้นที่ใกล้ทางหลวงหมายเลข 3 ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ มีเส้นทางคมนาคมสะดวก เป็นพื้นที่ที่มีการกระจายตัวของประชากรต่อพื้นที่สูงกว่าบริเวณอื่น ๆ ของจังหวัด และมีลักษณะโครงสร้างเศรษฐกิจที่เด่นชัดกว่าบริเวณอื่น จากลักษณะทางกายภาพและเศรษฐกิจเช่นนี้ จึงส่งผลให้บริเวณดังกล่าวมีศักยภาพในการพัฒนาสูง และมีศูนย์กลางชุมชนขนาดใหญ่และขนาดรองลงมา

สำหรับบริเวณที่มีทิศทางหรือแนวโน้มในการพัฒนา เป็นศูนย์กลางชุมชนในระยะต่อไป ได้แก่ อำเภอท่าใหม่และอำเภอขลุง ซึ่งเป็นบริเวณเขตอิทธิพลของอำเภอเมือง และอยู่ใกล้ทางหลวงหมายเลข 3 เส้นทางคมนาคมสะดวกประกอบกับมีลักษณะภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย จึงมีศักยภาพในการพัฒนาปานกลาง

สภาพการพัฒนาเมืองพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี

ชุมชนเมืองพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ติดถนนทางหลวงหมายเลข 3 ลักษณะเป็นที่ราบ ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน เป็นเมืองที่มีการพัฒนาตามแนวยาว (Ribbon Development) ในบริเวณสองข้างทางหลวงดังกล่าว ซึ่งเป็นถนนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของพื้นที่ดินชายทะเล จังหวัดจันทบุรี

4.10 โครงสร้างพื้นฐาน

4.10.1 การประปา

จากรายงานการสำรวจสภาวะการขาดแคลนน้ำของจังหวัดจันทบุรี โดยกองสำรวจและวิจัยชนบท สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท พบว่า เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าว อยู่ใกล้ทะเล เมื่อชุดบ่อน้ำบาดาล ส่วนใหญ่จะเป็นน้ำเค็มหรือน้ำกร่อย จึงมีหลายหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำดื่มมาใช้ (ภาคผนวก ตารางที่ 3)

สำหรับการบริการน้ำประปาในจังหวัดจันทบุรี บริเวณพื้นที่ดินชายทะเล มีเขตจำหน่ายน้ำอยู่ที่เทศบาลจันทบุรี (แผนที่รูปที่ 4.11) แหล่งน้ำคือแม่น้ำจันทบุรี กำลังการผลิต 10,300 ลบ.ม./วัน มีผู้ใช้ 4,256 ราย ส่วนเทศบาลตำบลท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ รับน้ำกรองแล้วจากการประปาจันทบุรี มีผู้ใช้ 323 ราย สำหรับอำเภอขลุงนั้น มีเขตจำหน่ายน้ำอยู่ที่เทศบาลตำบลขลุง แหล่งน้ำตอกันเอง (ตารางที่ 4.3)

ระบบการประปาที่ใช้อยู่ในปัจจุบันสำหรับน้ำผิวดิน เป็นแบบกรองเร็ว (Rapid Sand Filter) คือ สูบน้ำดิบจากแหล่งน้ำขึ้นมาผ่านการใส่สารส้มเพื่อให้เกิดตะกอนแยกออกมาแล้วปล่อยให้ตกในถังตกตะกอน ส่วนตอนบนก็ผ่านไปเข้าถังกรองทราย จนน้ำที่ผ่านออกมามีความใสและสะอาดพอที่จะไปเก็บไว้ในถังน้ำใส จากนั้นก็ทำการสูบน้ำจากถังน้ำใสขึ้นหอถังสูง และเติมน้ำยาคลอรีน เพื่อฆ่าเชื้อโรคก่อนจ่ายให้ประชาชนอีกต่อหนึ่ง

4.10.2 ไฟฟ้า

ปัจจุบันจังหวัดจันทบุรี ได้รับพลังงานไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยส่งมาตามสายส่งแรงดันสูงตามระบบโครงข่ายที่มีการต่อเชื่อมโยง 2 ระบบ

ระบบสายส่งแรงดันสูง 115 กิโลวัตต์ จำนวน 1 วงจร เริ่มต้นที่สถานีไฟฟ้าย่อยบางกะปิ เชื่อมโยงถึงสถานีไฟฟ้าย่อยจันทบุรี โดยผ่านทางสถานีไฟฟ้าย่อยละ เซิงเทรา บางปะกง ชลบุรี ศรีราชา อ่างน้ำ บางละมุง สัตหีบ 1 และระยอง 1 ตามลำดับ

สถานีไฟฟ้าย่อยจันทบุรี ประกอบด้วยหม้อแปลงไฟฟ้าย่อยขนาด 115/22 กิโลวัตต์ 12.5 และ 25 เมกกาโวลต์แอมแปร์ อย่างละ 1 ตัว จ่ายกำลังไฟฟ้าสูงสุดประมาณ 26 เมกกะวัตต์

จังหวัดจันทบุรี รับพลังงานไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่ส่งมาตามสายส่งแรงดันสูง 115 กิโลวัตต์ แล้วทำการเปลี่ยนระดับแรงดัน เป็น 22 กิโลโวลต์ที่สถานีไฟฟ้าย่อยจันทบุรี โดยใช้หม้อแปลงไฟฟ้าขนาด 12.5 และ 25 เมกกาโวลต์แอมแปร์ อย่างละ 1 ตัว แล้วส่งกระแสไฟฟ้าไปจำหน่ายทั้งทุกอำเภอในเขตจังหวัดจันทบุรี ปัจจุบันระยะจำหน่ายไฟฟ้า (22 กิโลโวลต์) ในจังหวัดจันทบุรี ยางตั้งสัน 559 กิโลเมตร และระบบแรงต่ำ (400/230 โวลต์) ยางตั้งสัน 826 กิโลเมตร มีหม้อแปลงไฟฟ้าทั้งหมด 708 ตัว รวมขนาด 54,765 กิโลโวลต์แอมแปร์ มีผู้ใช้ไฟฟ้าจำนวนประมาณ 29,000 ราย คิดเป็นร้อยละ 50 ของทั้งจังหวัด มีความต้องการใช้กำลังไฟฟ้าสูงสุดเกิดขึ้นที่สถานีไฟฟ้าย่อยจันทบุรีประมาณ 26 เมกกะวัตต์ อำเภอต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี ได้รับพลังงานไฟฟ้าจากระบบแรงดัน 22 กิโลโวลต์ โดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (แผนที่รูปที่ 4.1)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.36 แสดงการบริการน้ำประปาในเขตพื้นที่ดินชายทะเลจังหวัดจันทบุรี

พื้นที่	เขตจำหน่ายน้ำ	แหล่งน้ำ	กำลังการผลิต ลบ.ม./วัน	ผู้ใช้น้ำ (ราย)
อำเภอเมือง	เทศบาลเมืองจันทบุรี สุขาภิบาลจันทนิมิต	แม่น้ำจันทบุรี	10,300	4,256
อำเภอบ้านใหม่	เทศบาลตำบลบ้านใหม่	แม่น้ำจันทบุรี	-	323
อำเภอแหลมงสิงห์	-	-	-	-
ตำบลขลุ่ย	เทศบาลตำบลขลุ่ย	ตลอกนอง		

ที่มา : การประปาภูมิภาค

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

